Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►B

NÕUKOGU DIREKTIIV,

26. juuni 1964,

ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta

(64/432/EMÜ)

(EÜT 121, 29.7.1964, lk 1977/64)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►M1	Council Directive 66/600/EEC of 25 October 1966 (*)	192	3294	27.10.1966
►M2	Council Directive 70/360/EEC of 13 July 1970 (*)	L 157	40	18.7.1970
►M3	Council Directive 71/285/EEC of 19 July 1971 (*)	L 179	1	9.8.1971
►M4	Council Directive 72/97/EEC of 7 February 1972 (*)	L 38	95	12.2.1972
►M5	Council Directive 72/445/EEC of 28 December 1972 (*)	L 298	49	31.12.1972
►M6	Nõukogu direktiiv 72/462/EMÜ, 12. detsember 1972	L 302	28	31.12.1972
►M7	Council Directive 73/150/EEC of 5 June 1973 (*)	L 172	18	28.6.1973
►M8	Council Directive 74/387/EEC of 15 July 1974 (*)	L 202	36	24.7.1974
►M9	Nõukogu direktiiv 75/379/EMÜ, 24. juuni 1975	L 172	17	3.7.1975
►M10	Nõukogu direktiiv 77/98/EMÜ, 21. detsember 1976	L 26	81	31.1.1977
►M11	Council Directive 79/109/EEC of 24 January 1979 (*)	L 29	20	3.2.1979
►M12	Council Directive 79/111/EEC of 24 January 1979 (*)	L 29	26	3.2.1979
►M13	Council Directive 80/219/EEC of 22 January 1980 (*)	L 47	25	21.2.1980
►M14	Council Directive 80/1098/EEC of 11 November 1980 (*)	L 325	11	1.12.1980
►M15	Council Directive 80/1102/EEC of 11 November 1980 (*)	L 325	18	1.12.1980
►M16	muudetud council Directive 85/571/EEC of 19 December 1985 (*)	L 372	12	31.12.1985
►M17	Nõukogu direktiiv 80/1274/EMÜ, 22. detsember 1980	L 375	75	31.12.1980
►M18	Nõukogu direktiiv 81/476/EMÜ, 24. juuni 1981	L 186	20	8.7.1981
►M19	Council Directive 82/61/EEC of 26 January 1982 (*)	L 29	13	6.2.1982
►M20	Nõukogu direktiiv 82/893/EMÜ, 21. detsember 1982	L 378	57	31.12.1982
►M21	Council Directive 83/646/EEC of 13 December 1983 (*)	L 360	44	23.12.1983
►M22	Nõukogu direktiiv 84/336/EMÜ, 19. juuni 1984	L 177	22	4.7.1984
►M23	Nõukogu direktiiv 84/643/EMÜ, 11. detsember 1984	L 339	27	27.12.1984
►M24	Council Directive 84/644/EEC of 11 December 1984 (*)	L 339	30	27.12.1984
►M25	Council Directive 85/320/EEC of 12 June 1985 (*)	L 168	36	28.6.1985
►M26	Nõukogu direktiiv 85/586/EMÜ, 20. detsember 1985	L 372	44	31.12.1985
►M27	Council Regulation (EEC) No 3768/85 of 20 December 1985 (*)	L 362	8	31.12.1985
►M28	Nõukogu otsus 87/231/EMÜ, 7. aprill 1987	L 99	18	11.4.1987
►M29	Nõukogu direktiiv 87/489/EMÜ, 22. september 1987	L 280	28	3.10.1987
►M30	Council Directive 88/406/EEC of 14 June 1988 (*)	L 194	1	22.7.1988

(*) Käesolevat akti ei ole eesti keeles avaldatud.

►**M31**	Council Directive 89/360/EEC of 30 May 1989 (*)	L 153	29	6.6.1989
►**M32**	Nõukogu direktiiv 89/662/EMÜ, 11. detsember 1989	L 395	13	30.12.1989
►**M33**	Council Directive 90/422/EEC of 26 June 1990 (*)	L 224	9	18.8.1990
►**M34**	Nõukogu direktiiv 90/423/EÜ, 26. juuni 1990	L 224	13	18.8.1990
►**M35**	Nõukogu direktiiv 90/425/EMÜ, 26. juuni 1990	L 224	29	18.8.1990
►**M36**	Council Directive 91/499/EEC of 26 June 1991 (*)	L 268	107	24.9.1991
►**M37**	Nõukogu direktiiv 91/687/EMÜ, 11. detsember 1991	L 377	16	31.12.1991
►**M38**	Nõukogu direktiiv 92/65/EMÜ, 13. juuli 1992	L 268	54	14.9.1992
►**M39**	Nõukogu direktiiv 92/102/EMÜ, 27. november 1992	L 355	32	5.12.1992
►**M40**	Council Directive 94/42/EC of 27 July 1994 (*)	L 201	26	4.8.1994
►**M41**	Council Directive 95/25/EC of 22 June 1995 (*)	L 243	16	11.10.1995
►**M42**	Nõukogu direktiiv 97/12/EÜ, 17. märts 1997	L 109	1	25.4.1997
►**M43**	muudetud nõukogu direktiiviga 98/99/EÜ, 14. detsember 1998	L 358	107	31.12.1998
►**M44**	Nõukogu direktiiv 98/46/EÜ, 24. juuni 1998	L 198	22	15.7.1998
►**M45**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/15/EÜ, 10. aprill 2000	L 105	34	3.5.2000
►**M46**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/20/EÜ, 16. mai 2000	L 163	35	4.7.2000
►**M47**	Komisjoni otsus 2001/298/EÜ, 30. märts 2001	L 102	63	12.4.2001
►**M48**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 535/2002, 21. märts 2002	L 80	22	23.3.2002
►**M49**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1226/2002, 8. juuli 2002	L 179	13	9.7.2002
►**M50**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 21/2004, 17. detsember 2003	L 5	8	9.1.2004
►**M51**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1/2005, 22. detsember 2004	L 3	1	5.1.2005
►**M52**	Komisjoni otsus 2006/911/EÜ, 5. detsember 2006	L 346	41	9.12.2006
►**M53**	Nõukogu Direktiiv 2006/104/EÜ, 20. november 2006	L 363	352	20.12.2006
►**M54**	Komisjoni otsus 2007/729/EÜ, 7. november 2007	L 294	26	13.11.2007
►**M55**	Nõukogu direktiiv 2008/73/EÜ, 15. juuli 2008	L 219	40	14.8.2008
►**M56**	Komisjoni otsus 2008/984/EÜ, 10. detsember 2008	L 352	38	31.12.2008
►**M57**	Komisjoni otsus 2009/976/EL, 15. detsember 2009	L 336	36	18.12.2009
►**M58**	Nõukogu direktiiv 2013/20/EL, 13. mai 2013	L 158	234	10.6.2013

Muudetud:

►**A1**	Taani, Iirimaa ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ühinemisakt	L 73	14	27.3.1972
►**A2**	Kreeka ühinemisakt	L 291	17	19.11.1979
►**A3**	Austria, Rootsi ja Soome ühinemisakt	C 241	21	29.8.1994
►**A4**	Akt tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

▼B

NÕUKOGU DIREKTIIV,

26. juuni 1964,

ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta

(64/432/EMÜ)

EUROOPA MAJANDUSÜHENDUSE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 43 ja 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse assamblee arvamust, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([2])

ning arvestades, et:

nõukogu määrus nr 20 sealihaturu ühise korraldamise järkjärgulise sisseseadmise kohta ([3]) on juba jõus ning sarnane määrus võetakse vastu veise- ja vasikaliha kohta ning need määrused käsitlevad ka kauplemist elusloomadega;

määrus nr 20 asendab arvukad traditsioonilised kaitsevahendid piiril ühtse süsteemiga, mis on kavandatud eelkõige hõlbustama ühendusesisest kaubandust; veise- ja vasikaliha kohta vastuvõetav määrus on samuti kavandatud kõrvaldama takistusi selliselt kauplemiselt;

kuni ühendusesisest veise- ja seakaubandust takistavad liikmesriikide erinevad tervishoiunõuded, ei ole eespool nimetatud määruste rakendamisel soovitud tulemust;

erinevuste kõrvaldamiseks tuleb võtta meetmeid ühise põllumajanduspoliitika raames ja kooskõlas juba vastuvõetud ja ettevalmistatavate määrustega turgude ühise korraldamise järkjärgulise sisseviimise kohta; liikmesriikide loomatervishoidu käsitlevad sätted tuleb seetõttu ühtlustada;

liikmesriikide õigus asutamislepingu artikli 36 alusel jätkuvalt kohaldada impordi, ekspordi ja transporditavate kaupade suhtes keelde või piiranguid, mis on õigustatud inimeste ja loomade tervise ja elu kaitsega seotud põhjustel, ei vabasta neid siiski kohustusest ühtlustada sätteid, millel sellised keelud ja piirangud põhinevad, kuivõrd kõnesolevad sätete erinevused takistavad ühise põllumajanduspoliitika rakendamist ja toimimist;

([1]) EÜT 61, 19.4.1963, lk 1254/63.
([2]) EÜT 121, 29.7.1964, lk 2009/64.
([3]) EÜT 30, 20.4.1962, lk 945/62.

▼B

selliste ühtlustamiste puhul peab ekspordiriik tagama, et ühendusesisemiseks kauplemiseks ette nähtud ja aretamiseks, tootmiseks ja tapmiseks ettenähtud veised ja sead, kohad, kust sellised loomad pärit on ja kust neid transporditakse ning kasutatud transpordivahendid vastavad teatavatele loomatervishoiunõuetele tagamaks, et loomad ei ole nakkushaiguste allikaks;

selleks, et liikmesriigid saaksid olla kindlad, et selliseid nõudeid järgitakse, tuleks sätestada loomadega sihtpunktini kaasasoleva veterinaarsertifikaadi väljaandmine riikliku veterinaararsti poolt;

liikmesriikidel peab olema õigus mitte lubada oma territooriumile veiseid ja sigu, kui leitakse, et nad põevad või neil kahtlustatakse nakkushaigusi, kui nad võivad levitada sellist haigust ilma seda tegelikult põdemata või kui nad ei vasta ühenduse loomatervishoiu sätetele;

ei ole põhjust lubada liikmesriikidel veiste ja sigade oma territooriumile toomise keelamist muudel põhjustel kui loomatervishoid ning seetõttu peaks kaubasaatjal või tema esindajal olema taotluse esitamisel võimalik loomad ekspordiriiki tagasi saata, kui seda ei takista muud põhjused;

keelu või piirangu korral tuleks selle põhjustest teavitada loomade kaubasaatjat või tema esindajat ja ekspordiriigi pädevat keskasutust, et nad oleksid teadlikud, miks kõnealuseid meetmeid rakendati;

kaubasaatja ja sihtliikmesriigi ametiasutuse vaidluse korral keelu või piirangu põhjendatuse kohta peaks kaubasaatjal olema võimalus nõuda arvamust veterinaareksperdilt, kelle ta võib valida komisjoni poolt koostatud loetelust;

mõningatel juhtudel ja teatavate loomade kategooriate puhul tundub, et käesoleva direktiivi üldsätteid võib leevendada ilma terviseriski tekitamata, lubades kaubasaatjal liikmesriigil teha üldisi ja spetsiaalseid erandeid;

teatavates eriprobleeme tekitavates valdkondades ei saa liikmesriikide sätteid ühtlustada kuni põhjalikuma uurimise läbiviimiseni;

B–D lisade tarvis võidakse sätestada lihtsustatud muutmiskord, kuna kõnealustes lisades sisalduvad eeskirjad on tehnilist laadi ja võivad muutuda; komisjonile tuleks seetõttu teha ülesandeks selliste muudatuste sisseviimine pärast liikmesriikidega konsulteerimist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

▼M42

Artikkel 1

Käesolevat direktiivi kohaldatakse ühendusesisese kauplemise suhtes veiste ja sigadega, välja arvatud kodustamata sigadega, mis on määratletud direktiivi 80/217/EMÜ ([1]) artikli 2 lõikes e, ilma et see piiraks

([1]) EÜT L 47, 21.2.1980, lk 11. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 93/384/EMÜ (EÜT L 166, 8.7.1993, lk 34).

▼**M42**

direktiivides 80/215/EMÜ, ([1]) 85/511/EMÜ, 88/407/EMÜ, ([2]) 89/608/EMÜ, ([3]) 90/425/EMÜ, 90/429/EMÜ, ([4]) 90/667EMÜ, ([5]) 91/496/EMÜ, 91/628/EMÜ, ([6]) 92/102/EMÜ, ([7]) 92/119/EMÜ ja otsuses 90/424/EMÜ ([8]) esitatud sätete kohaldamist.

Artikkel 2

1. Kohaldatakse direktiivi 90/425/EMÜ artiklis 2 ja direktiivi 91/628/EMÜ artiklis 2 esitatud mõisteid.

2. Lisaks kohaldatakse käesolevas direktiivis järgmisi mõisteid:

a) *kari* – loom või loomade rühm, keda hoitakse majandis (direktiivi 92/102/EMÜ artikli 2 lõike b tähenduses) epidemioloogilise üksusena; kui majandis hoitakse üle ühe karja, moodustab iga kari eraldi üksuse ja igal karjal on sama tervislik seisund;

b) *tapaloom* – veis (sealhulgas liigid *Bison bison* ja *Bubalus bubalus*) või siga, mida kavatsetakse viia tapamajja või kogumiskeskusesse, millest ta võib liikuda ainult tapmisele;

c) *aretamiseks või tootmiseks ettenähtud loomad* – muud kui lõikes b osutatud veised (sealhulgas liigid *Bison bison* ja *Bubalus bubalus*) ja sead, sealhulgas aretamiseks, piima või liha tootmiseks ettenähtud loomad, veoloomad, näitusteks ettenähtud loomad, välja arvatud kultuuri- või spordiüritustel osalevad loomad;

d) *ametlikult tuberkuloosivaba veisekari* – veisekari, mis vastab ►**M43** A lisa I jao lõigetes 1 ja 2 ◄ sätestatud tingimustele;

e) *ametlikult tuberkuloosivaba liikmesriik või liikmesriigi piirkond* – liikmesriik või liikmesriigi osa, mis vastab ►**M43** A lisa I jao lõigetes 4 ja 5 ◄ sätestatud tingimustele;

f) *ametlikult brutselloosivaba veisekari* – veisekari, mis vastab ►**M43** A lisa II jao lõigetes 1 ja 2 ◄ sätestatud tingimustele;

g) *ametlikult brutselloosivaba piirkond* – liikmesriigi piirkond, mis vastab A lisa II jao lõigetes 7, 8 ja 9 sätestatud tingimustele;

h) *ametlikult brutselloosivaba liikmesriik* – liikmesriik, mis vastab ►**M43** A lisa II jao lõigetes 7, 8 ja 9 ◄ sätestatud tingimustele;

([1]) EÜT L 47, 21.2.1980, lk 4. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 91/687/EMÜ (EÜT L 377, 31.12.1991, lk 16).
([2]) EÜT L 194, 22.7.1988, lk 10. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 93/60/EMÜ (EÜT L 186, 28.7.1993, lk 28).
([3]) EÜT L 351, 2.12.1989, lk 34.
([4]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 62. Direktiivi on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.
([5]) EÜT L 363, 27.12.1990, lk 51. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 92/118/EMÜ.
([6]) EÜT L 340, 11.12.1991, lk 17. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 95/29/EÜ (EÜT L 148, 30.6.1995, lk 52).
([7]) EÜT L 355, 5.12.1992, lk 32. Direktiivi on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.
([8]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 19. Otsust on viimati muudetud otsusega 94/370/EÜ (EÜT L 168, 2.7.1994, lk 31).

▼**M42**

i) *brutselloosivaba veisekari* – veisekari, mis vastab ►**M43** A lisa II jao lõigetes 4 ja 5 ◄ sätestatud tingimustele;

j) *ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba kari* – kari, mis vastab D lisa I peatüki punktides A ja B sätestatud tingimustele;

k) *ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba liikmesriik või piirkond* – piirkond või liikmesriik, mis vastab ►**M43** D lisa I peatüki punktides E ja F ◄ sätestatud nõuetele;

l) *riiklik veterinaararst* – liikmesriigi pädeva asutuse poolt ametisse määratud veterinaararst;

m) *heakskiidetud veteri*naararst – pädeva asutuse poolt vastavalt artikli 14 lõike 3 punktile B heakskiidetud veterinaararst;

n) *teatamiskohustuslikud loomataudid* – E I lisas loetletud taudid;

o) *kogumiskeskus* – majandid, kogumiskeskused ja turud, kus toimub erinevatest majanditest pärinevate veiste ja sigade rühmitamine, et moodustada kauplemiseks ettenähtud loomade partiid. Need kogumiskeskused peavad olema kauplemiseks heaks kiidetud ja vastama artiklis 11 sätestatud nõuetele;

p) *piirkond* – liikmesriigi territooriumi osa pindalaga vähemalt 2 000 km^2, mille üle teostavad kontrolli pädevad asutused ja mis hõlmab vähemalt üht järgmistest halduspiirkondadest:

— Belgias:	provinceprovincie;
— Saksamaal:	Regierungsbezirk;
— Taanis:	amt või saar;
— Prantsusmaal:	département;
— Itaalias:	provincia;
— Luksemburgis:	–
— Madalmaades:	rrv-kring;
— Ühendkuningriigis:	Inglismaal, Walesis ja Põhja-Iirimaal: county Šotimaal: district või island area;
— Iirimaal:	county;
— Kreekas:	νόμος;
— Hispaanias:	provincia;
— Portugalis:	continente: distrito, ja mujal Portugali territooriumil: região autónoma;
— Austrias:	Bezirk;
— Rootsis:	län;
— Soomes:	lääni/län;

▼**A4**

— Tšehhi Vabariik:	kraj;
— Eesti:	maakond;
— Küpros:	επαρχία (district);
— Läti:	rajons;

▼A4

— Leedu: apskritis;

— Ungari: megye;

— Malta: —

— Poola: powiat;

— Sloveenia: območje;

— Slovakkia: kraj;

▼M53

— Bulgaaria: област;

— Rumeenia: județ;

▼M58

— Horvaatia: županija;

▼M42

q) *vahendaja* – füüsiline või juriidiline isik, kes otseselt või kaudselt ostab ja müüb äriliselt loomi, kellel on nende loomade regulaarne käive ja kes maksimaalselt 30 päeva jooksul loomade ostmisest müüb nad edasi või paigutab nad ümber esimesest kohast muude kohta, mis ei ole tema omanduses, ja vastab artiklis 13 sätestatud tingimustele.

Artikkel 3

1. Iga liikmesriik tagab, et tema territooriumilt saadetakse teise liikmesriigi territooriumile ainult loomi, mis vastavad käesolevas direktiivis sätestatud asjaomastele tingimustele.

2. Käesoleva direktiiviga hõlmatud veised ja sead peavad vastama järgmistele tingimustele:

a) peab olema tehtud:

— identiteedi kontroll, ja

— kliiniline kontroll 24 tunni jooksul riikliku veterinaararsti lahkumisest ja ei tohi olla kliinilisi haigustunnuseid;

b) ei tohi olla saadud majandist või piirkonnast, mille suhtes tervishoiuga seotud põhjustel kehtib asjaomast liiki mõjutav keeld või piirang vastavalt ühenduse ja/või siseriiklikele õigusaktidele;

c) peavad olema identifitseeritud vastavalt direktiivi 92/102/EMÜ sätetele;

▼M50

d) identifitseeritakse direktiivi 92/102/EMÜ sätete kohaselt sigade puhul ja määruse (EÜ) nr 1760/2000 sätete kohaselt veiste puhul;

▼M42

e) peavad täitma artiklite 4 ja 5 sätteid.

Artikkel 4

1. Käesoleva direktiiviga hõlmatud veised ja sead ei tohi ühelgi hetkel alates päritolumajandist lahkumisest kuni sihtkohta saabumiseni

▼**M42**

puutuda kokku muude sõralistega kui loomadega, kellel on sama tervislik seisund.

2. Käesoleva direktiiviga hõlmatud veiseid ja sigu peab transportima transpordivahendis, mis vastab direktiivi 91/628/EMÜ nõuetele ja lisaks artikli 12 nõuetele.

3. Eeskirjad puhastamis- ja desinfitseerimiskohtade heakskiitmiseks määratakse kindlaks artiklis 17 sätestatud korras.

Artikkel 5

1. Käesoleva direktiiviga hõlmatud veisetele ja sigadele peab transpordil sihtkohta olema lisatud ►**M43** vastavalt vajadusele F lisas esitatud näidisele nr 1 või nr 2 vastav veterinaarsertifikaat ◄. Sertifikaat peab koosnema ühest lehest või, kui nõutakse rohkem lehekülgi, peab olema sellises vormis, et kaks või enam lehekülge moodustavad ühtse terviku ja on jagamatud, ja sellel peab olema seerianumber. See peab olema koostatud tervisekontrolli päeval, vähemalt ühes sihtriigi riigikeeles. Sertifikaat peab kehtima 10 päeva alates tervisekontrolli kuupäevast.

2. Tervisekontrolli veterinaarsertifikaadi (sealhulgas lisatagatiste) väljaandmiseks loomade partiile võib läbi viia päritolumajandis või kogumiskeskuses. Selleks peab pädev asutus tagama, et kõik veterinaarsertifikaadid koostatakse riikliku veterinaararsti poolt pärast käesolevas direktiivis ettenähtud vaatlusi, visiite ja kontrollimisi.

Siiski:

a) heakskiidetud kogumiskeskustest saabuvate loomade korral on:

   — sertifikaadi aluseks ametlik dokument, mis sisaldab päritolumajandi riikliku veterinaararsti poolt täidetud vajalikku infot, või

   — sertifikaat ►**M43** vastavalt vajadusele F lisas esitatud näidisele nr 1 või nr 2 vastava sertifikaadi ◄ vormis, mille A ja B osad on nõuetekohaselt täitnud ja kinnitanud päritolumajandi riiklik veterinaararst;

b) artiklis 14 sätestatud järelevalvevõrgus osalevast heakskiidetud majandist saabuvate loomade korral on:

   — sertifikaadi aluseks ametlik dokument, mis sisaldab päritolumajandi heakskiidetud veterinaararsti poolt täidetud vajalikku infot, või

   — sertifikaat ►**M43** vastavalt vajadusele F lisas esitatud näidisele nr 1 või nr 2 vastava sertifikaadi ◄ vormis, mille A ja B osad on nõuetekohaselt täitnud ja kinnitanud päritolumajandi heakskiidetud veterinaararst.

Selleks tagab riiklik veterinaararst vajaduse korral, et ühenduse õigusaktides sätestatud lisatagatised on täidetud.

▼**M42**

3. Kogumiskeskuse riiklik veterinaararst viib sinna saabuvate loomade suhtes läbi kõik vajalikud kontrollid.

4. Riiklik veterinaararst, kes täidab ►**M43** vastavalt vajadusele F lisas esitatud sertifikaadi nr 1 või nr 2 vastava sertifikaadi jaotise C ◄, tagab, et liikumine registreeritakse ANIMO-süsteemis sertifikaadi väljaandmise päeval.

5. Käesoleva direktiiviga hõlmatud loomad võib vahepeal enne sihtliikmesriiki saatmist toimetada läbi kogumiskeskuse, mis asub muus liikmesriigis. Sellisel juhul peab ►**M43** vastavalt vajadusele F lisas esitatud näidisele nr 1 või nr 2 vastava sertifikaadi ◄ ►**M43** (sealhulgas jaotis C) ◄ täitma riiklik veterinaararst, kes on vastutav loomade päritolu liikmesriigis. Vahekogumiskeskuse eest vastutav riiklik veterinaararst väljastab sertifikaadi sihtliikmesriigile, täites ära teise ►**M43** vastavalt vajadusele F lisas esitatud näidisele nr 1 või nr 2 vastava sertifikaadi ◄, märkides sellele originaalsertifikaadi seerianumbri ja lisades selle originaalsertifikaadi või selle ametlikult kinnitatud koopia juurde. Sellisel juhul ei tohi sertifikaatide kehtivusaeg kokku ületada lõikes 1 toodut.

Artikkel 6

1. Lisaks artiklite 3, 4 ja 5 nõuetele, aretamiseks või tootmiseks ettenähtud loomad:

— peavad olema viibinud ühes päritolumajandis 30 päeva enne laadimist, või kui loomad on alla 30 päeva vanused, alates sünnist. Riiklik veterinaararst peab artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud ametliku identifitseerimise ja ametlike dokumentide põhjal veenduma, et loomad vastavad sellele tingimusele, ja lisaks, et loomad pärinevad ühendusest või on imporditud kolmandast riigist vastavalt ühenduse loomatervishoiualastele õigusaktidele.

  Juhul, kui loomade liikumine toimub läbi päritoluliikmesriigi heakskiidetud kogumiskeskuse, ei tohi nende loomade kogumise periood väljaspool päritolumajandit kesta üle kuue päeva,

— loomade puhul, mis imporditakse kolmandast riigist liikmesriiki, mis ei ole lõpliku sihtkoha liikmesriik, peavad olema transporditud sihtliikmesriiki nii ruttu kui see on otstarbekohane direktiivi 91/496/EMÜ artikli 7 kohaselt välja antud sertifikaadi alusel,

— kolmandast riigist imporditud loomade puhul, peavad sihtkohta saabumisel ja enne edasist transporti vastama käesoleva direktiivi nõuetele, eriti esimeses taandes sätestatud residentsusnõudele, ning neid ei tohi panna kokku karjaga enne, kui selle majandi eest vastutav veterinaararst on kindlaks teinud, et kõnealused loomad tõenäoliselt ei ohusta majandi tervislikku seisundit.

  Kui kolmandast riigist tuuakse majandisse loom, ei tohi 30 päeva jooksul pärast seda kaubelda majandi ühegi loomaga, kui imporditud loom ei ole isoleeritud majandi kõikidest teistest loomadest.

▼M42

2. Lisaks artiklite 3, 4 ja 5 nõuetele, aretamiseks ja tootmiseks ettenähtud veised:

a) ►M55 peavad olema pärit ametlikult tuberkuloosivabast veisekarjast ning üle kuue nädala vanuste loomade puhul peab kas 30 päeva jooksul enne päritolukarjast lahkumist või artiklis 17 osutatud korras kindlaks määratavas kohas ja kindlaks määratavatel tingimustel B lisa punkti 2.2 sätete kohaselt tehtud nahasisese tuberkuliiniproovi tulemus olema olnud negatiivne. ◄

Antud nahasisene tuberkuliiniproov ei ole nõutav, kui loomad pärinevad liikmesriigist või liikmesriigi osast, mis on tunnistatud ametlikult tuberkuloosivabaks, või liikmesriigist või liikmesriigi osast, kus on heakskiidetud järelevalvevõrk;

b) kastreerimata loomade korral, mis on pärit ametlikult brutselloosivabast veisekarjast, ja on üle 12 kuu vanused, peab brutsellasisaldus 30 päeva jooksul enne päritolukarjast lahutamist C lisa punkti A sätete kohaselt tehtud seerumi aglutinatsiooni testi (või pärast vastavate protokollide vastuvõtmist alalise veterinaarkomitee (AVK) korra kohaselt heakskiidetud testi) puhul olema alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku (RÜ) milliliitri kohta.

Antud seerumi aglutinatsiooni test (või pärast vastavate protokollide vastuvõtmist AVK korra kohaselt heakskiidetud test) ei ole nõutav, kui loomad pärinevad liikmesriigist või liikmesriigi osast, mis on tunnistatud ametlikult brutselloosivabaks, või liikmesriigist või liikmesriigi osast, kus on heakskiidetud järelevalvevõrk;

c) peavad olema pärit ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabast veisekarjast ning üle 12 kuu vanuste loomade puhul peab 30 päeva jooksul enne päritolukarjast lahkumist D lisa sätete kohaselt tehtud individuaaltesti tulemus olema olnud negatiivne.

Test ei ole nõutav, kui loomad pärinevad liikmesriigist või liikmesriigi osast, mis on tunnistatud ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabaks, või liikmesriigist või liikmesriigi osast, kus on heakskiidetud järelevalvevõrk;

d) ei tohi ühelgi hetkel alates päritolumajandist lahkumisest kuni sihtkohta saabumiseni puutuda kokku veistega, kes vastavad ainult lõike 3 nõuetele;

▼M46

e) 31. detsembrini 2000 on vabastatud punktides a või b sätestatud katsenõuetest, kui tegemist on alla 30 kuu vanuste lihaveistega, kes:

— on pärit ametlikult tuberkuloosivabast ja ametlikult brutselloosivabast lihakarja majandist,

— nendega on kaasas veterinaarsertifikaat, kus F lisa I näidise A osa lõige 7 on nõuetekohaselt täidetud,

— jäävad järelevalve alla kuni nende tapmiseni,

— ei ole transpordi ajal puutunud kokku veistega, kes ei ole pärit ametlikult kõnealustest haigustest vabadest karjadest,

▼M46

ja tingimusel, et:

— käesoleva korra kehtimine on piiratud tuberkuloosi või brutselloosi osas ühesuguse tervisliku seisundiga liikmesriikide või liikmesriikide piirkondade vahelise kaubandusega,

— sihtliikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed, et vältida oma karjade nakatumist,

— liikmesriigid kehtestavad nende eeskirjade efektiivseks rakendamiseks nõuetekohase juhuvaliku meetodil proovide võtmise, kontrolli- ja järelevalvesüsteemi,

— komisjon jälgib käesoleva direktiivi nõuetekohast täitmist tagamaks, et liikmesriigid neid eeskirju täielikult järgivad.

▼M42

3. Tapaveised peavad lisaks artiklite 3, 4 ja 5 nõuetele olema pärit karjast, mis on ametlikult tuberkuloosivaba, ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba ja kastreerimata veiste puhul karjast, mis on ametlikult brutselloosivaba.

Kuni ►M46 31. detsembrini 2000 ◄ võivad sihtriigid anda siiski Hispaaniale üldise või piiratud loa tuua oma territooriumile sisse tapaloomi karjast, mis ei ole ametlikult tuberkuloosi, veiste ensootilise leukoosi ja brutselloosivaba, tingimusel, et need loomad:

— on 30 päeva jooksul enne lastimist läbinud B, C ja D lisades sätestatud asjakohased testid, mille tulemused olid negatiivsed,

— viiakse sihtriiki saabumisel otse tapamajja ja tapetakse seal võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt 72 tunni jooksul pärast saabumist, vastavalt loomatervishoiunõuetele.

▼M55

Artikkel 6a

Liikmesriigid määravad riiklikud asutused, riigi tugilaborid või asutused, kes vastutavad käesoleva direktiivi A–D lisas osutatud diagnoosistandardite ja -meetodite kooskõlastamise eest. Nad peavad asutuste ajakohastatud nimekirju ning teevad need teistele liikmesriikidele ja üldsusele kättesaadavaks.

Nende riiklike asutuste, riigi tugilaborite ja asutuste ülesanded ning kohustused on sätestatud B ja C lisas ning D lisa II peatükis.

Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad võib vastu võtta artikli 17 lõikes 2 osutatud korras.

▼M42

Artikkel 7

Tapaloomad, mis on viidud sihtriiki saabumisel:

— tapamajja, tuleb tappa seal võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt 72 tunni jooksul pärast saabumist, vastavalt loomatervishoiunõuetele, või

▼M42

— heakskiidetud kogumiskeskusesse, tuleb pärast turgu toimetada otse tapamajja, ja tappa seal võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast kogumiskeskusesse saabumist, vastavalt loomatervishoiunõuetele. Ühelgi hetkel alates kogumiskeskusesse saabumisest kuni tapamajja saabumiseni ei tohi nad puutuda kokku muude sõraliste kui käesolevas direktiivis sätestatud tingimustele vastavate loomadega.

Artikkel 8

Liikmesriigid tagavad, et E I lisas osutatud haiguste esinemise kahtlusest teatatakse kohustuslikus korras ja viivitamata pädevale asutusele.

Iga liikmesriik edastab komisjonile igal aastal 31. maiks, ja esimesest korda 1999. aastal, üksikasjad E I lisas loetletud haiguste ja ühenduse õigusaktidega sätestatud lisatagatistega hõlmatud muude haiguste esinemise kohta oma territooriumil eelmisel kalendriaastal, sealhulgas üksikasjad toimivate jälgimis- ja tõrjeprogrammide kohta. Kõnealune teave peab põhinema ühtsetel kriteeriumidel, mis kehtestatakse artiklis 17 sätestatud korras. Komisjon esitab kõnealuse teabe AVK raames liikmesriikidele ning eelkõige võib seda kasutada seoses A ja D lisades osutatud otsustega.

Artikkel 9

1. Liikmesriik, kellel on E II lisas loetletud nakkushaiguste jaoks kogu oma territooriumil või selle osas kohustuslik riiklik kontrolliprogramm, võib esitada nimetatud programmi komisjonile, märkides eelkõige:

— haiguse leviku selles liikmesriigis,

— programmi algatamise põhjused, arvestades haiguse tõsidust ja programmi eeldatavat kasu tema maksumusega võrreldes,

— geograafilise piirkonna, kus programmi hakatakse rakendama,

— staatusekategooriad, mida loomakasvatusettevõttele kohaldatakse, standardid, milleni igas kategoorias jõuda tuleb, ja kasutusele tulevad testimismenetlused,

— programmi jälgimise protseduurid, mille tulemused tuleb esitada komisjonile vähemalt igal aastal,

— võetavad meetmed, kui ettevõte mingil põhjusel oma staatuse kaotab,

— võetavad meetmed, kui programmi tingimuste kohaselt tehtud testide tulemused on positiivsed.

2. Komisjon vaatab liikmesriikide esitatud programmid läbi. Lõikes 1 nimetatud programmid võib artiklis 17 sätestatud korras kooskõlas lõikes 1 sätestatud kriteeriumidega heaks kiita. Samas korras määratletakse samal ajal või hiljemalt kolme kuu jooksul pärast programmide

▼M42

kinnitamist kindlaks võimalikud ühendusesiseses kaubanduses nõutavad üldised või piiratud lisatagatised. Sellised tagatised ei tohi ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatisi.

3. Liikmesriikide esitatud programme võib muuta või täiendada artiklis 17 sätestatud korras. Muudatusi või täiendusi juba heakskiidetud programmides või vastavalt lõikele 2 määratletud garantiides võib heaks kiita samas korras.

Artikkel 10

1. Kui liikmesriik peab oma territooriumi või osa oma territooriumist vabaks ühest E II lisas loetletud haigusest, esitab ta komisjonile vastavad dokumendid, kus on eraldi märgitud:

— haiguse olemus ning selle varasem esinemine tema territooriumil,

— vaatluste tulemused, mis põhinevad seroloogilistel, mikrobioloogilistel, patoloogilistel või epidemioloogilistel uuringutel ning asjaolul, et haiguse puhkemisest tuleb õigusaktide alusel teatada pädevatele asutustele,

— ajavahemik, mille jooksul on tehtud vaatlusi,

— vajaduse korral ajavahemik, mille jooksul vaktsineerimine kõnealuse haiguse vastu on olnud keelatud, ja geograafiline piirkond, kus keeld on kehtinud,

— haiguse puudumise kindlakstegemise kord.

2. Komisjon vaatab liikmesriikide esitatud dokumendid läbi. Nii üldised kui ka konkreetsed lisatagatised, mida võib nõuda ühendusesiseses kaubanduses, võib määratleta artiklis 17 sätestatud korras. Sellised tagatised ei tohi ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatisi.

3. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni igast haigusega seotud ja lõikes 1 nimetatud üksikasjast, eriti haiguse uutest puhangutest. Lõike 2 kohaselt määratletud tagatisi võib sellist teatamist silmas pidades muuta või tühistada artiklis 17 sätestatud korras.

Artikkel 11

1. Liikmesriigid tagavad, et pädeva asutuse poolt heakskiitmiseks peavad kogumiskeskused vastama vähemalt järgmistele tingimustele. Nad peavad:

a) olema riikliku veterinaararsti kontrolli all, kes tagab eelkõige, et artikli 4 lõigete 1 ja 2 tingimused on täidetud;

b) asuma piirkonnas, mille suhtes ei kehti keeldu ega piiranguid vastavalt asjakohastele ühenduse ja/või siseriiklikele õigusaktidele;

c) olema enne kasutamist puhastatud ja desinfitseeritud vastavalt riikliku veterinaararsti nõuetele;

▼M42

d) arvestades kogumiskeskuse loomade vastuvõtu mahtu, peab neil olema:

— üksnes antud eesmärki teeniv rajatis, kui seda kasutatakse kogumiskeskusena,

— nõuetekohasele standardile vastavad asjakohased vahendid loomade pealelaadimiseks, mahalaadimiseks ja piisavaks majutamiseks, nende jootmiseks ja söötmiseks ning vajalikuks hooldamiseks; need vahendid peavad olema hõlpsasti puhastatavad ja desinfitseeritavad,

— asjakohased kontrollimisvahendid,

— asjakohased isoleerimisvahendid,

— asjakohased seadmed ruumide ja veoautode puhastamiseks ja desinfitseerimiseks,

— asjakohane koht sööda, allapanu ja sõnniku ladustamiseks,

— asjakohane heitvete kogumise süsteem,

— kontor või ruum riikliku veterinaararsti jaoks;

e) võtma vastu ainult loomi, mis on identifitseeritud ja saabuvad karjast, mis on ametlikult tuberkuloosi-, brutselloosi- ja leukoosivaba, või tapaloomi, mis vastavad käesolevas direktiivis, eelkõige artikli 6 lõikes 3, sätestatud tingimustele. Selleks tagab keskuse omanik või keskuse eest vastutaja loomade vastuvõtmisel, et nad on nõuetekohaselt identifitseeritud ja neil on kaasas antud liigi ja kategooria kohta veterinaardokumendid või asjakohased sertifikaadid;

▼M51

ee) vastavad neile kohaldatavate direktiivi 98/58/EÜ ja määruse (EÜ) nr 1/2005 ([1]) nõuetele;

▼M42

f) läbima korralise kontrolli, et teha kindlaks, kas loa saamise nõudeid jätkuvalt täidetakse.

2. Kogumiskeskuse omanik või kogumiskeskuse eest vastutaja peab kas loomade saatedokumentide või loomade indentifitseerimisnumbrite või indentifitseerimismärkide alusel registreerima registris või andmebaasis ja säilitama vähemalt kolm aastat järgmised andmed:

— keskusesse saabunud veiste omaniku nimi, päritolu, vastuvõtmise ja väljasaatmise kuupäev, arv ja identifikatsioon või keskusesse saabunud sigade päritolumajandi või päritolukarja registreerimisnumber ja neile kavandatud sihtkoht,

— transpordifirma registreerimisnumber ning loomi keskusesse toova või keskusest viiva veoauto registreerimismärk.

▼M55

3. Pädev asutus väljastab igale heakskiidetud kogumiskeskusele loanumbri. Selline luba võib piirduda teatavate liikide või aretamiseks ja tootmiseks ette nähtud loomade või tapaloomadega.

([1]) ELT L 3, 5.1.2005.

▼M55

Pädev asutus koostab heakskiidetud kogumiskeskuste ja nende loanumbrite nimekirja ja ajakohastab seda ning teeb nimekirja teistele liikmesriikidele ja üldsusele kättesaadavaks.

▼M51

4. Pädev asutus võib peatada või tühistada loa juhul kui käesoleva artikli või käesoleva direktiivi muude asjakohaste sätete või määruse (EÜ) nr 1/2005 või direktiivi 90/425/EMÜ ([1]) A lisa I peatükis loetletud ühenduse veterinaarõigusaktide nõudeid ei täideta. Luba võidakse taastada, kui pädev asutus on veendunud, et kogumiskeskus vastab täielikult kõigi käesolevas lõikes osutatud sätete nõuetele.

▼M42

5. Pädev asutus tagab, et tegutseval kogumiskeskusel on piisavalt heakskiidetud veterinaararste kõikide ülesannete täitmiseks.

6. Käesoleva artikli ühtseks kohaldamiseks vajalik üksikasjalik eeskiri võetakse vastu artiklis 17 sätestatud korras.

▼M51

Artikkel 12

1. Liikmesriigid tagavad, et vedajad täidavad järgmisi lisatingimusi:

a) loomade veoks kasutatakse veovahendeid, mis:

   i) on ehitatud selliselt, et loomade väljaheited, allapanu ja sööt ei saa sõidukist lekkida ega välja kukkuda ning

   ii) on puhastatud ja desinfitseeritud viivitamata pärast iga loomade või loomatervist mõjutada võiva toote vedu ning vajaduse korral enne iga uut loomade pealelaadimist, kasutades pädeva asutuse ametlikult lubatud desinfitseerimisvahendeid;

b) neil peavad olema kas:

   i) pädeva asutuse lubatud nõuetekohased puhastus- ja desinfitseerimisseadmed, kaasa arvatud võimalused allapanu ja sõnniku ladustamiseks või

   ii) dokumentaarsed tõendid, mis kinnitavad, et kõnealused toimingud on teostanud pädeva asutuse luba omav kolmas pool.

2. Vedaja peab tagama, et igas loomade veoks kasutatavas sõidukis peetakse registrit, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid, ja mida säilitatakse vähemalt kolm aastat:

a) pealevõtmise kohad, kuupäevad ja kellaajad ning põllumajandusettevõtte või kogumiskeskuse, kust loomad peale võeti, nimi või ärinimi ja aadress;

b) kohaletoimetamise kohad, kuupäevad ja kellaajad ning vastuvõtja(te) nimi või ärinimi ja aadress;

c) veetud loomade liigid ja arvud;

d) desinfitseerimise koht ja kuupäev;

([1]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.

▼**M51**

e) saatedokumentide andmed, kaasa arvatud nende arv;

f) iga teekonna eeldatav kestus.

3. Vedaja tagab, et partii või loomad ei puutu päritolukoha põllumajandusettevõttest või kogumiskeskusest lahkumise ja sihtkohta saabumise vahelisel ajal kokku halvemas tervislikus seisundis loomadega.

4. Liikmesriigid tagavad, et vedajad järgiks käesoleva artikli sätteid nõuetekohase dokumentatsiooni osas, mis peab loomadega kaasas olema.

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata isikutele, kes veavad loomi lähtekohast kõige enam 65 kilomeetri kaugusel asuva sihtkohani.

6. Käesoleva artikli nõuete mittetäitmise korral kohaldatakse loomade tervise kohta *mutatis mutandis* määruse (EÜ) nr 1/2005 artiklis 26 ette nähtud rikkumiste ja rikkumistest teatamise kohta käivaid sätteid.

▼**M42**

Artikkel 13

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik vahendajad on registreeritud, heakskiidetud ja neile on pädev asutus välja andnud loanumbri ning et nad vastavad vähemalt järgmistele tingimustele:

a) nad peavad tegelema ainult loomadega, mis on identifitseeritud ja saabuvad karjast, mis on ametlikult tuberkuloosi-, brutselloosi- ja leukoosivaba, või tapaloomadega, mis vastavad käesolevas direktiivis, eelkõige artikli 6 lõikes 3, sätestatud tingimustele. Selleks tagab vahendaja, et loomad on nõuetekohaselt identifitseeritud ja neil on kaasas antud liigi kohta vajalikud veterinaardokumendid.

   Pädev asutus võib siiski lubada kauplemist identifitseeritud loomadega, mis ei vasta esimeses lõigus sätestatud tingimustele, kui nad tuuakse otse päritoluliikmesriigi tapamajja ilma, et nad läbiksid sealseid ruume, tapmiseks võimalikult kiiresti, et vältida haiguste levimist. Tuleks sisse viia vajalikud sätted, millega tagatakse, et sellised loomad ei puutuks tapamajja jõudes kokku teiste loomadega ning et nende tapmine toimuks teistest loomadest eraldi;

b) vahendaja peab kas loomade saatedokumendi või loomadel olevate indentifitseerimisnumbrite või -märkide alusel pidama registrit või andmebaasi ning säilitama vähemalt kolm aastat järgmised andmed:

   — ostetud veiste omaniku nimi, päritolu, ostu kuupäev, kategooriad, ja identifikatsioon või ostetud sigade päritolumajandi või päritolukarja registreerimisnumber,

   — transpordifirma registreerimisnumber ja/või loomi toova või viiva veoauto registreerimismärk,

   — ostja nimi ja aadress ning loomade sihtkoht,

▼M42

— teekonnaplaanide koopiad ja/või veterinaarsertifikaatide seerianumber, kui see on kohaldatav;

c) kui vahendaja hoiab loomi oma territooriumil, tagab vahendaja, et:

— loomade eest vastutavale personalile viiakse läbi erikoolitus käesoleva direktiivi nõuete rakendamise ning loomade hooldamise ja heaolu kohta,

— loomade kontrollimised ja testimised viiakse vajadusel läbi regulaarselt riikliku veterinaararsti poolt ning et võetakse kõik vajalikud sammud haiguste leviku vältimiseks.

2. Liikmesriigid tagavad, et kõik ruumid, mida vahendaja seoses oma äritegevusega kasutab, on registreeritud ja neile on pädev asutus välja andnud loanumbri ning et nad vastavad vähemalt järgmistele tingimustele:

a) nad peavad olema riikliku veterinaararsti kontrolli all;

b) nad peavad asuma piirkonnas, mille suhtes ei kehti keeldu ega piiranguid vastavalt asjakohastele ühenduse või siseriiklikele õigusaktidele;

c) neil:

— peavad olema asjakohased, piisava võimsusega vahendid ning eelkõige kontrollimisvahendid ja isoleerimisvahendid, mis võimaldavad kõikide loomade isoleerimist nakkushaiguse puhkemise korral,

— peavad olema nõuetekohasele standardile vastavad vajalikud vahendid loomade mahalaadimiseks ja vajadusel piisavaks paigutamiseks, nende jootmiseks ja söötmiseks ning vajalikuks hooldamiseks; need vahendid peavad olema hõlpsasti puhastatavad ja desinfitseeritavad,

— peab olema asjakohane allapanu ja sõnniku vastuvõtu koht,

— peab olema asjakohane heitvete kogumise süsteem;

d) olema enne kasutamist puhastatud ja desinfitseeritud vastavalt riikliku veterinaararsti nõuetele.

3. Pädev asutus võib peatada või tühistada loa, kui käesolevat artiklit või käesoleva direktiivi muid vastavaid sätteid või muid direktiive ei täideta tervishoiualaste piirangute osas. Loa võib ennistada, kui pädev asutus on teinud kindlaks, et vahendaja vastab täielikult kõikidele käesoleva direktiivi asjakohastele sätetele.

4. Pädev asutus peab läbi viima regulaarseid kontrollimisi, et teha kindlaks, et käesoleva artikli nõudeid täidetakse.

▼M55

5. Liikmesriigid koostavad heakskiidetud vahendajate ja vahendajate poolt seoses nende äritegevusega kasutatavate registreeritud territooriumide ja nende loanumbrite nimekirja ja ajakohastavad seda ning teevad nimekirja teistele liikmesriikidele ja üldsusele kättesaadavaks.

6. Artikli 5 ühetaolise kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad võib vastu võtta artikli 17 lõikes 2 osutatud korras.

▼**M42**

Artikkel 14

1. Liikmesriigi pädev asutus võib sisse viia järelevalvevõrkude süsteemi.

Järelevalvevõrgu süsteem peab sisaldama vähemalt järgmisi elemente:

— karjad,

— omanik või muu majandi eest vastutav füüsiline või juriidiline isik,

— majandi eest vastutav heakskiidetud veterinaararst või riiklik veterinaararst,

— liikmesriigi riiklik veterinaarteenistus,

— riiklikud veterinaardiagnostikalaborid või pädeva asutuse poolt heakskiidetud muu labor,

— arvutiandmebaas.

Tapamajade ja heakskiidetud kogumiskeskuste riiklikud veterinaararstid ühendatakse võrgu süsteemiga.

2. Järelevalvevõrgu süsteemi peamisteks eesmärkideks on koostada majandite riiklik klassifikatsioon, säilitada vastavat klassifikatsiooni korralise kontrollimisega, koguda epidemioloogilisi andmeid ja viia läbi haiguste jälgimist, et tagada käesoleva direktiivi ja muude direktiivide kõikide sätete täitmine tervishoiualaste piirangute osas.

Antud järelevalvevõrgu süsteem on kohustuslik liikmesriigi territooriumil asuvatele kõikidele majanditele, kes tegutsevad selles süsteemis. Pädev asutus võib siiski lubada sellise võrgu loomist territooriumi osal, mis koosneb ühest või mitmest üksteisega külgnevast piirkonnast, mis on määratletud artikli 2 lõike 2 punktis p. Sellise erandi tegemisel kehtivad loomade liikumise kohta territooriumi sellesse osasse muudest piirkondadest, mis ei kuulu võrgu süsteemi, käesoleva direktiivi sätted.

Pädev asutus sätestab kohustused ja õigused, mis lasuvad heakskiidetud veterinaararstidel, majandite eest vastutavatel isikutel või nende omanikel ja teistel süsteemis osalejatel, sealhulgas veterinaarsertifikaatide väljaandmise eest vastutavatel isikutel.

3. Pädev asutus tagab, et lõikes 2 osutatud kohustused hõlmavad vähemalt järgmist.

A. Iga majandi omanik või majandi eest vastutav isik peab:

i) tagama lepingu või juriidilise dokumendiga pädeva asutuse poolt heakskiidetud veterinaararsti teenused;

ii) kutsuma viivitamata kohale majandi heakskiidetud veterinaararsti, kui ta kahtlustab nakkushaiguse või teatamiskohustusliku loomataudi esinemist;

iii) teatama heakskiidetud veterinaararstile igast loomade saabumisest enda majandisse;

▼**M42**

iv) isoleerima kõik loomad enne nende viimist oma majandisse, et võimaldada heakskiidetud veterinaararstil kontrollida, vajadusel vajalike testimiste abil, kas majandi staatuse säilitamine on võimalik.

B. Nad:

Artikli 2 lõike 2 punktis m sätestatud heakskiidetud veterinaararstid kuuluvad pädeva asutuse kontrolli alla ja peavad täitma järgmisi nõudeid.

i) peavad vastama veterinaararsti kutseala praktiseerimise tingimustele;

ii) ei tohi omada finantshuvi ega perekondlikke sidemeid majandi omaniku või majandi eest vastutava isikuga;

iii) peavad omama eriteadmisi loomatervishoiu alal niivõrd, kui need puudutavad asjaomaseid loomaliike. See tähendab, et nad peavad:

— värskendama korrapäraselt oma teadmisi, eelkõige asjaomaste tervishoiualaste määruste osas,

— täitma pädeva asutuse poolt kehtestatud nõudeid, et tagada võrgu nõuetekohane toimimine,

— andma majandi omanikule või majandi eest vastutavale isikule infot ja abi kõikide sammude võtmiseks, tagamaks majandi staatuse säilitamise, eelkõige pädeva asutusega kokkulepitud programmide alusel,

— tagama nõuete täitmise, mis puudutavad:

i) karja loomade, toodavate loomade ja kaubeldavate loomade identifitseerimist ja neile veterinaarsertifikaatide andmist;

ii) kohustuslikku teavitamist looma nakkushaigustest ja muudest teguritest, mis ohustavad loomade tervist või heaolu ja inimese tervist;

iii) võimaluse korral loomade surma põhjuse kindlakstegemist ja koha kindlakstegemist, kuhu nad toimetatakse;

iv) karja ja kariloomade tootmisüksuste hügieenitingimusi.

Kui süsteemi nõuetekohane toimimine seda nõuab, võib iga liikmesriik piirata veterinaararstide vastutust majandite konkreetse arvuga või konkreetse geograafilise piirkonnaga.

Pädev asutus koostab nimekirjad heakskiidetud veterinaararstidest ja heakskiidetud majanditest, mis osalevad võrgus. Kui pädev asutus leiab, et võrgus osaleja ei täida enam eespool sätestatud tingimusi, peatab või tühistab pädev asutus loa, ilma et see piiraks sanktsioonide kohaldamist.

C. Arvutiandmebaas peab sisaldama vähemalt järgmist teavet.

1) Iga looma kohta:

— identifitseerimiskood,

— sünniaeg,

▼M42

— sugu,

— tõug või karvkatte värv,

— ema identifitseerimiskood või kolmandast riigist imporditud looma korral identifitseerimisnumber, mis antakse pärast direktiivi 92/102/EMÜ alusel tehtud kontrollimist ja mis vastab päritolu identifitseerimisnumbrile,

— majandi identifitseerimisnumber, kus loom sündis,

— kõikide majandite identifitseerimisnumbrid, kus looma on hoitud, ning iga majandivahetuse kuupäev,

— surma või tapmise kuupäev.

2) Iga majandi kohta:

— identifitseerimisnumber, mis koosneb kuni 12 arvust (arvestamata riigi koodi),

— valdaja nimi ja aadress.

3) Andmebaas peab igal ajal võimaldama järgmiste andmete leidmist:

— majandis olevate kõikide veiste identifitseerimisnumbrid või sigade rühmade korral päritolumajandi või päritolukarja registreerimisnumber ning vajaduse korral veterinaarsertifikaadi number,

— loetelu kõigist majandivahetustest iga veise kohta alates sünnimajandist või kolmandast riikidest imporditud loomade korral impordi majandist; ning sigade rühmade kohta viimase majandi või viimase karja registreerimisnumber ning kolmandast riikidest imporditud loomade korral impordi majandi registreerimisnumber.

Need andmed säilitatakse andmebaasis kolme järjestikuse aasta möödumiseni veise surmast või sigade registreerimise korral kolme järjestikuse aasta möödumiseni registreerimisest.

▼M45

Sigade suhtes kohaldatakse siiski üksnes punkte 2, 3 ja 4.

4) Sigu käsitleva siseriikliku elektroonilise andmebaasi toimimiseks tuleb vastu võtta asjakohased rakenduseeskirjad, sealhulgas siseriiklikes andmebaasides sisalduvad andmed, artiklis 17 sätestatud korras.

▼M42

4. Kõik järelevalvevõrgu osalised peale lõike 3 punktides A ja B sätestatute vastutavad pädeva asutuse ees. Pädev asutus vastutab igas liikmesriigis võrgu moodustamise eest ja teostab korrapäraseid kontrollimisi võrgu nõuetekohase toimimise tagamiseks.

5. Liikmesriigid, kes viivad sisse lõigetes 1–4 kirjeldatud järelevalvevõrkude süsteemi, mis toimib vähemalt 12 kuud, taotlevad komisjonilt selle heakskiitmist artiklis 17 sätestatud korras.

▼**M42**

Komisjon vaatab selleks liikmesriikide esitatud dokumendid läbi.

Komisjoni eksperdid kinnitavad süsteemi kehtivuse kontrollsüsteemi abil. Kui kontrolli tulemus on pooldav, teeb komisjon 90 päeva jooksul pärast heakskiitmise taotluse kättesaamist aruande AVKle koos asjakohaste ettepanekutega.

Korduvate rikkumiste märkamisel võidakse järelevalvevõrgu süsteemi heakskiit peatada artiklis 17 sätestatud korras komisjoni või ühe või mitme liikmesriigi taotlusel.

6. Liikmesriikidel, kes on rakendanud kogu oma territooriumil käesolevas artiklis sätestatu kohaselt tunnustatud järelevalvevõrgu süsteemi, on lubatud mitte kohaldada artikli 3 lõike 2 punkti a teises taandes osutatud sätet käesolevas direktiivis osutatud loomade liikumisele oma territooriumi piires.

7. Hiljemalt 31. detsembril 1999, lähtudes komisjoni aruandest ja lisatud ettepanekutest, mille alusel ta tegutseb kvalifitseeritud häälteenamusega, vaatab nõukogu kogemuste alusel läbi käesoleva artikli sätted nende muutmiseks ja ajakohastamiseks ning vajaduse korral nende laiendamiseks kõikidele liikmesriikidele.

8. Järelevalvevõrgu süsteemi finantseerimine reguleeritakse direktiivi 85/73/EMÜ ([1]) B lisa muutmise raames vastavalt direktiivi 96/43/EÜ artikli 8 sätetele.

Artikkel 15

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud erimeetmed füüsiliste või juriidiliste isikute karistamiseks käesoleva direktiivi rikkumise korral.

2. Kui leiab kinnitust, et käesoleva direktiivi sätteid ei täideta või pole täidetud, võtab antud avastuse koha pädev asutus kõik vajalikud meetmed loomade tervise kaitsmiseks ja haiguse leviku vältimiseks.

Olenevalt asjaoludest võib pädeva asutuse tegevus sisaldada meetmete võtmist, mis on vajalikud, et:

a) korraldada vedamise lõpetamine või loomade kõige otsemat teed lähtekohta tagasisaatmine, tingimusel et see ei kujuta täiendavat ohtu loomade tervisele või heaolule;

b) korraldada vedamise katkemise korral loomadele nõuetekohane majutus koos asjakohase hooldusega;

([1]) EÜT L 32, 5.2.1985, lk 14. Direktiivi on muudetud direktiiviga 96/43/EÜ (EÜT L 162, 1.7.1996, lk 1).

▼M42

c) korraldada loomade tapmine. Selliste loomade sihtkohta ja kasutamist pärast tapmist reguleeritakse:

— vastavalt direktiivi 64/433/EMÜ ([1]) sätetele, või

— vastavalt direktiivi 90/667/EMÜ sätetele, kui loomade tervislikku seisundit ei ole võimalik kindlaks teha või kui nad võivad ohustada loomade või inimeste tervist. Kui kohaldada tuleks direktiivi 90/667/EMÜ sätteid, võib omanikule või tema esindajale anda siiski seadustamiseks perioodi enne antud viimase võimaluse kasutamist. Sellisel juhul kohaldatakse käesoleva artikli lõike 3 sätteid.

3. Sihtliikmesriigi pädev asutus teatab viivitamatult päritoluliikmesriigi pädevale asutusele käesoleva direktiivi rikkumise avastamisest.

Vastavalt direktiivis 89/608/EMÜ kehtestatud sätetele osutavad liikmesriigid üksteisele vastastikust abi käesoleva direktiivi kohaldamisel, eelkõige käesolevas artiklis sätestatud sätete täitmise tagamiseks.

4. Käesolev artikkel ei mõjuta kriminaalõigusmeetmete suhtes kohaldatavaid siseriiklikke eeskirju.

▼M55

Artikkel 16

A ja D lisa (I peatükk) muudab nõukogu komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega, pidades eelkõige silmas nende kohandamist vastavalt teaduse ja tehnoloogia arengule.

B, C, D (II peatükk), E ja F lisa muudab komisjon artiklis 17 osutatud korras.

▼M46

Artikkel 17

1. Komisjoni abistab otsusega 68/361/EMÜ moodustatud alaline veterinaarkomitee (edaspidi komitee).

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma kodukorra.

Artikkel 17a

1. Komisjoni abistab otsusega 68/361/EMÜ moodustatud alaline veterinaarkomitee (edaspidi komitee).

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.

([1]) EÜT 121, 29.7.1964, lk 2012/64. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 95/23/EÜ (EÜT L 243, 11.10.1995, lk 7).

▼**M46**

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma kodukorra.

▼**M45**

Artikkel 18

Liikmesriigid, kes ei ole sisse seadnud heakskiidetud järelevalvevõrgu süsteemi, tagavad, et artikli 14 sätetele vastav elektrooniline andmebaas on täielikult toimiv järgmiselt:

a) vasikate osas alates 31. detsembrist 1999;

b) seamajandite registri osas vastavalt artikli 14 lõike 3 punkti c alapunktile 2 alates 31. detsembrist 2000;

c) sigade vedamise osas vastavalt artikli 14 lõike 3 punkti c alapunktile 3:

— nende sünnimajandist vedamise osas hiljemalt 31. detsembrist 2001,

— kõigist teistest majanditest vedamise osas hiljemalt 31. detsembrist 2002.

Andmebaasi tuleb teha kanne iga sigade vedamise kohta. Kanne peab sisaldama vähemalt järgmist: veetud sigade arv, sigade lähtemajandi või -karja identifitseerimisnumber, selle majandi või karja identifitseerimisnumber, kuhu sead viiakse, samuti lahkumis- ja saabumiskuupäevad.

▼**M42**

Artikkel 19

Direktiivis 90/425/EMÜ sätestatud norme kohaldatakse eriti päritoluriigis tehtavate kontrollimiste, sihtriigis tehtavate kontrollimiste korralduse ning järel- ja kaitsemeetmete puhul.

Artikkel 20

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼**M44**

A LISA

I. **Ametlikult tuberkuloosivaba veisekari**

Käesolevas jaos tähendavad "veised" kõiki veiseid, välja arvatud kultuuri- ja spordiüritustest osavõtvaid loomi.

1. Veisekari on ametlikult tuberkuloosivaba, kui:

a) ühelgi loomal ei esine tuberkuloosi kliinilisi tunnuseid;

b) kõik üle kuue nädala vanused veised on reageerinud negatiivselt vastavalt B lisale läbi viidud vähemalt kahele ametlikule nahasisesele tuberkuliiniproovile, millest esimene tehakse kuus kuud pärast nakkuse likvideerimist karjast ja teine kuus kuud hiljem või, kui kari on kogutud kokku ainult loomadest, mis on pärit ametlikult tuberkuloosivabadest karjadest, tehakse esimene proov vähemalt 60 päeva pärast kogumist ja teine proov pole nõutav;

c) pärast punktis b osutatud esimese proovi tegemist ei ole karja toodud ühtki üle kuue nädala vanust veist, välja arvatud juhul, kui tema nahasisene tuberkuliiniproov, mis on tehtud ja mida on hinnatud vastavalt B lisale ja mis on tehtud kas 30 päeva jooksul enne või 30 päeva jooksul pärast tema karja toomise kuupäeva, on andnud negatiivse tulemuse; viimasel juhul peab/peavad loom(ad) olema karja teistest loomadest füüsiliselt isoleeritud, selliselt et vältida igasugust otsest või kaudset kontakti teiste loomadega, kuni tulemus on osutunud negatiivseks.

Pädev asutus võib siiski mitte nõuda nimetatud testi läbiviimist loomade liikumise korral oma territooriumil, kui loom on pärit ametlikult tuberkuloosivabast karjast, välja arvatud liikmesriigis, kus pädev asutus nõudis 1. jaanuaril 1998 ja kuni ametlikult tuberkuloosivaba piirkonna staatuse saavutamiseni antud testide läbiviimist loomade suhtes, mis liiguvad artiklis 14 osutatud võrgusüsteemis osalevate karjade vahel.

2. Veisekari säilitab ametlikult tuberkuloosivaba staatuse, kui:

a) punktides 1a ja c täpsustatud tingimused on jätkuvalt täidetud;

b) kõik majandisse saabuvad loomad on pärit ametlikult tuberkuloosivaba staatusega karjadest;

c) kõik majandis olevad loomad, välja arvatud majandis sündinud alla kuue nädala vanused vasikad, läbivad rutiinse tuberkuliiniproovi vastavalt B lisale üheaastase intervalliga.

Liikmesriigi pädev asutus võib siiski liikmesriigi või liikmesriigi osa suhtes, kus kõikide veisekarjade suhtes rakendatakse tuberkuloosi vastu võitlemise ametlikku programmi, muuta rutiinsete kontrollimiste sagedust järgmiselt:

— kui tuberkuloosiga nakatunuks kinnitatud veisekarjade aastase protsendi – mis määratakse kindlaks iga aasta 31. detsembril – keskmine kahe viimase ühe-aastase järelevalve perioodi jooksul ei ületa 1 % kõikidest karjadest määratletud piirkonnas, võib karja rutiinsete kontrollimiste intervalli pikendada kahe aastani ning

▼M44

nuumamiseks ettenähtud isasloomad isoleeritud epidemioloogilises üksuses võib vabastada tuberkuliiniproovist, tingimusel et nad on pärit ametlikult tuberkuloosivabadest karjadest ja et pädev asutus garanteerib, et nuumamiseks ettenähtud isasloomi ei kasutata aretamiseks ja nad lähevad otse tapmisele,

— kui tuberkuloosiga nakatunuks kinnitatud veisekarjade aastase protsendi – mis määratakse kindlaks iga aasta 31. detsembril – keskmine kahe viimase kahe-aastase järelevalve perioodi jooksul ei ületa 0,2 % kõikidest karjadest määratletud piirkonnas, võib rutiinsete kontrollimiste intervalli pikendada kolme aastani ja/või loomade vanuse, mil loomad peavad läbima antud kontrollimised, võib tõsta 24 kuuni,

— kui tuberkuloosiga nakatunuks kinnitatud veisekarjade aastase protsendi – mis määratakse kindlaks iga aasta 31. detsembril – keskmine kahe viimase kolme-aastase järelevalve perioodi jooksul ei ületa 0,1 % kõikidest karjadest määratletud piirkonnas, võib rutiinsete kontrollimiste intervalli pikendada nelja aastani või, tingimusel et järgmised tingimused on täidetud, võib pädev asutus vabastada karjad karjade tuberkuliiniproovist:

1) enne karja toomist läbivad kõik veised nahasisese tuberkuliiniproovi negatiivse tulemustega

▼M46

või

▼M44

2) kõikide tapetud veiste puhul kontrollitakse tuberkuloosi kahjustusi ning kõik sellised kahjustused saadetakse histopatoloogilisele ja bakterioloogilisele kontrollimisele tuberkuloosi tunnuste uurimiseks.

Pädev asutus võib samuti liikmesriigi või selle osa suhtes suurendada tuberkuliiniproovide sagedust, kui haigestumus on suurenenud.

3A. Karja ametlikult tuberkuloosivaba staatus peatatakse, kui:

a) lõikes 2 täpsustatud tingimusi enam ei täideta;

või

b) üks või enam looma loetakse olevat reageerinud positiivselt tuberkuliiniproovile või tapajärgse kontrolli käigus kahtlustatakse tuberkuloosi juhtumit.

Kui loom loetakse olevat reageerinud positiivselt, eemaldatakse ta karjast ja tapetakse. Positiivselt reageerinud looma või haiguskahtlusega looma rümba suhtes viiakse läbi asjakohased tapajärgsed kontrollimised, laboriuuringud ja epidemioloogilised kontrollimised. Karja staatus jääb peatatuks ajani, mil kõik laboriuuringud on lõpule viidud. Kui tuberkuloosi esinemine ei leia kinnitust, võib ametlikult tuberkuloosivaba staatuse peatamise tühistada, kui kõik üle kuue nädala vanused loomad on testitud ja andnud negatiivse tulemuse vähemalt 42 päeva pärast reageerinud looma(de) eemaldamist;

või

c) kari sisaldab määramata staatusega loomi vastavalt B lisas kirjeldatule. Sellisel juhul jääb karja staatus peatatuks, kuni loomade staatus on välja selgitatud. Sellised loomad tuleb isoleerida karja teistest loomadest, kuni nende staatus on välja selgitatud kas täiendava kontrollimisega 42 päeva hiljem või siis tapajärgse kontrollimise ja laboriuuringuga;

▼M44

d) erandina punkti c nõuetest võib pädev asutus siiski liikmesriigis, kus pädev asutus viib läbi rutiinset karja kontrollimist, kasutades B lisas kirjeldatud võrdlevat tuberkuliiniproovi, ja karja puhul, kus pole avastatud ühtegi kinnitatud positiivselt reageerinud looma vähemalt kolm aastat, otsustada mitte piirata karja muude loomade liikumist, tingimusel et ebaselge reaktsiooniga loomade staatus selgitatakse välja täiendava kontrollimisega 42 päeva hiljem ja et ühtki looma asjaomasest majandist ei lubata ühendusesiseseks kauplemiseks, kuni ebaselgelt reageerinud loomade staatus on välja selgitatud. Kui antud täiendaval kontrollimisel reageerib mõni loom positiivselt või annab jätkuvalt ebaselge reaktsiooni, siis kohaldatakse punkti b tingimusi. Kui haiguse esinemine leiab hiljem kinnitust, tuleb tuvastada ja testida kõik loomad, kes on lahkunud majandist alates karja viimase selge testimise ajast.

3B. Karja ametlikult tuberkuloosivaba staatus tühistatakse, kui tuberkuloosi esinemist kinnitab *M. Bovis*'e eraldamine laboratoorsel uurimisel.

Pädev asutus võib staatuse peatada, kui:

a) lõikes 2 täpsustatud tingimusi enam ei täideta; või

b) tapajärgsel kontrollil on näha tuberkuloosi klassikalisi kahjustusi; või

c) epidemioloogiline uurimine teeb kindlaks nakkuse tõenäosuse;

d) või muudel põhjustel, mida loetakse vajalikuks veiste tuberkuloosi tõrje eesmärgil.

Pädev asutus peab tegema kindlaks ja kontrollima kõik karjad, mis loetakse epidemioloogiliselt seotud olevat. Karja ametlikult tuberkuloosivaba staatus jääb tühistatuks, kuni tööruumide ja seadmete puhastamine ja desinfitseerimine on lõpetatud ja kõik üle kuue nädala vanused loomad on reageerinud negatiivselt vähemalt kahele järjestikusele tuberkuliiniproovile, millest esimene tehakse mitte varem kui 60 päeva pärast ja teine 4–12 kuud pärast viimase positiivselt reageerinud looma eemaldamist.

4. Artikli 8 kohaselt esitatud info alusel võib liikmesriigi või liikmesriigi osa kuulutada ametlikult tuberkuloosivabaks artiklis 17 sätestatud korras, kui ta vastab järgmistele tingimustele:

a) tuberkuloosiga nakatunuks kinnitatud veisekarjade protsent kõikidest karjadest ei ole ületanud 0,1 % aastas kuus aastat järjest ja vähemalt 99,9 % karjadest on igal aastal saavutanud ametlikult tuberkuloosivaba staatuse kuus aastat järjest, kusjuures viimatimainitud protsendi arvestus toimub iga kalendriaasta 31. detsembril;

▼M46

b) iga veis on identifitseeritud vastavalt ühenduse õigusaktidele; ja

▼M44

c) kõik tapetud veised läbivad ametliku tapajärgse kontrolli;

▼M44

d) ametlikult tuberkuloosivaba staatuse peatamise ja tühistamise protseduurid on täidetud.

5. Liikmesriik või liikmesriigi osa säilitab ametlikult tuberkuloosivaba staatuse, kui lõike 4 punktide a–d tingimusi jätkuvalt täidetakse. Kui on siiski tõendeid olulisest tuberkuloosi olukorra muutusest ametlikult tuberkuloosivabaks tunnistatud liikmesriigis või liikmesriigi osas, võib komisjon artiklis 17 sätestatud korras teha otsuse staatuse peatamise või tühistamise kohta kuni otsuse nõuete täitmiseni.

II. **Ametlikult brutselloosivabad ja brutselloosivabad karjad**

Käesolevas jaos tähendavad "veised" kõiki veiseid, välja arvatud nuumamiseks ettenähtud isasloomi, tingimusel et nad on pärit ametlikult brutselloosivabadest karjadest ja et pädev asutus garanteerib, et nuumamiseks ettenähtud isasloomi ei kasutata aretamiseks ja nad lähevad otse tapmisele.

1. Veisekari on ametlikult brutselloosivaba, kui:

a) selles ei ole brutselloosi vastu vaktsineeritud veiseid, v.a emasloomad, keda on vaktsineeritud vähemalt kolm aastat tagasi;

b) ühelgi veisel ei ole vähemalt kuue kuu jooksul esinenud brutselloosi kliinilisi tunnuseid;

c) kõikide üle 12 kuu vanuste veiste suhtes on rakendatud C lisa kohaselt üht järgmistest kontrollirežiimidest, mille tulemus on olnud negatiivne:

i) kaks lõikes 10 täpsustatud seroloogilist testi intervalliga, mis ületab kolme kuud ja on alla 12 kuu;

ii) kolm piimaproovide testi intervalliga kolm kuud, millele järgneb vähemalt kuus nädalat hiljem lõikes 10 täpsustatud seroloogiline test;

d) iga karja saabuv veis pärineb ametlikult brutselloosivaba staatusega karjast ning üle 12 kuu vanuste veiste puhul on brutsella tiiter seerumi aglutinatsiooni testi tegemisel vastavalt C lisale olnud alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta või on reageerinud negatiivselt artikli 17 korra kohaselt heakskiidetud muule testile 30 päeva jooksul enne või 30 päeva jooksul pärast karja toomise kuupäeva: viimasel juhul peab/peavad loom(ad) olema karja teistest loomadest füüsiliselt isoleeritud, selliselt et vältida igasugust otsest või kaudset kontakti teiste loomadega, kuni tulemus on osutunud negatiivseks.

2. Veisekari säilitab ametlikult brutselloosivaba staatuse, kui:

a) igal aastal rakendatakse C lisa kohaselt üht järgmistest kontrollirežiimidest, mille tulemus on olnud negatiivne:

i) kolm piima ringtesti intervalliga vähemalt kolm kuud;

ii) kolm piima ELISA-testi intervalliga vähemalt kolm kuud;

iii) kaks piima ringtesti intervalliga vähemalt kolm kuud, millele järgneb vähemalt kuus nädalat hiljem lõikes 10 osutatud seroloogiline test;

▼M44

iv) kaks piima ELISA-testi intervalliga vähemalt kolm kuud, millele järgneb vähemalt kuus nädalat hiljem lõikes 10 osutatud seroloogiline test;

v) kaks seroloogilist testi intervalliga vähemalt kolm kuud, kuid mitte rohkem kui 12 kuud.

Liikmesriigi pädev asutus võib siiski liikmesriigi või liikmesriigi osa suhtes, mis ei ole ametlikult brutselloosivaba, kuid kus kõikidele veisekarjadele rakendatakse brutselloosi vastu võitlemise ametlikku programmi, muuta rutiinsete kontrollimiste sagedust järgmiselt:

— kui nakatunud ei ole üle 1 % veisekarjadest, võib olla piisav igal aastal teha kaks piima ringtesti või kaks piima ELISA-testi intervalliga vähemalt kolm kuud või üks seroloogiline test,

— kui vähemalt 99,8 % veisekarjadest on tunnistatud ametlikult brutselloosivabaks vähemalt nelja aasta jooksul, võib kontrollimiste vahelise intervalli pikendada kahele aastale, kui kontrollitakse kõiki üle 12 kuu vanuseid loomi, või kontrollimisel võib piirduda üle 24 kuu vanuste loomadega, kui karjade kontrollimist jätkatakse igal aastal. Kontrollimised tuleb viia läbi, kasutades üht lõikes 10 osutatud seroloogilistest testidest;

b) kõik karja saabuvad veised pärinevad ametlikult brutselloosivaba staatusega karjadest ning üle 12 kuu vanuste veiste puhul on brutsella tiiter seerumi aglutinatsiooni testi tegemisel vastavalt C lisale olnud alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta või on reageerinud negatiivselt artikli 17 korra kohaselt heakskiidetud muule testile 30 päeva jooksul enne või 30 päeva jooksul pärast karja toomise kuupäeva: viimasel juhul peab/peavad loom(ad) olema karja teistest loomadest füüsiliselt isoleeritud, selliselt et vältida igasugust otsest või kaudset kontakti teiste loomadega, kuni tulemus on osutunud negatiivseks.

Punktis b kirjeldatud testi ei tule siiski nõuda liikmesriikides või liikmesriikide piirkondades, kus brutselloosiga nakatunud veisekarju ei ole olnud üle 0,2 % vähemalt kahe aasta jooksul ning kus loom on pärit ametlikult brutselloosivabast karjast antud liikmesriigis või piirkonnas ning ei ole transpordi ajal puutunud kokku madalama staatusega veistega;

c) olenemata punktist b, võib brutselloosivabast veisekarjast pärit veiseid tuua ametlikult brutselloosivabasse karja, kui nad on vähemalt 18 aasta vanused ja, juhul kui nad on brutselloosi vastu vaktsineeritud, toimus vaktsineerimine üle aasta varem.

30 päeva jooksul enne üleviimist peab nende loomade brutsella tiiter olema olnud alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta ja komplemendi sidumise testi või artikli 17 korra kohaselt heakskiidetud muu testi tulemus peab olema olnud negatiivne.

Kui brutselloosivaba karja emasveis tuuakse ametlikult brutselloosivabasse veisekarja eespool toodud lõike sätete kohaselt, loetakse antud karja brutselloosivabaks kaks aastat pärast viimasena vaktsineeritud looma toomise kuupäeva.

3A. Karja ametlikult brutselloosivaba staatus peatatakse, kui:

a) lõigetes 1 ja 2 täpsustatud tingimusi enam ei täideta; või

▼**M44**

b) laborikatsete tulemusena või kliinilistel alustel kahtlustatakse ühel või enamal veisel brutselloosi esinemist ja haiguskahtlusega loomad on tapetud või isoleeritud selliselt, et vältida igasugust otsest või kaudset kontakti teiste loomadega.

Kui asjaomane loom on tapetud ja teda ei saa enam kontrollida, võib peatamise tühistada, kui kahe seerumi aglutinatsiooni testi tulemusena, mis on tehtud vastavalt C lisale kõigile üle 12 kuu vanustele veistele karjas, on brutsella tiiter olnud alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta. Esimene test tuleb teha vähemalt 30 päeva pärast asjaomase looma eemaldamist ja teine vähemalt 60 päeva hiljem.

Kui asjaomane loom on olnud karja loomadest isoleeritud, võib looma uuesti karja tuua ja karja staatuse võib ennistada pärast seda, kui:

a) seerumi aglutinatsiooni test on andnud tulemuseks tiitri alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta ja komplemendi sidumise testi tulemus on olnud negatiivne; või

b) artikli 17 korra kohaselt sel eesmärgil heakskiidetud muu testide kombinatsiooni tulemus on olnud negatiivne.

3B. Karja ametlikult brutselloosivaba staatus tühistatakse, kui laborikatsete või epidemioloogiliste uuringute tulemusena on brutsella nakkus leidnud karjas kinnitust.

Karja staatust ei ennistata enne, kui kas kõik haiguse puhkemisel karjas olnud veised on tapetud või kui karjas on läbi viidud kontrolltestimine ja kõik üle 12 kuu vanused loomad on reageerinud negatiivselt kahele järjestikusele testile 60päevase intervalliga, millest esimene on tehtud mitte vähem kui 30 päeva pärast positiivse(te) looma(de) eemaldamist.

Veiste puhul, kes olid tiined haiguse puhkemise ajal, tuleb lõplik kontrollimine viia läbi vähemalt 21 päeva pärast seda, kui viimane haiguse puhkemise ajal tiine olnud loom on poeginud.

4. Veisekari on brutselloosivaba, kui ta vastab lõike 1 punktides b ja c toodud tingimustele ja kui vaktsineerimine on toimunud järgmiselt:

i) emasveiseid on vaktsineeritud:

— enne kuue kuu vanuseks saamist tüve 19 elusvaktsiiniga, või

— enne 15 kuu vanuseks saamist ametlikult kontrollitud ja heakskiidetud tapetud 45/20 adjuvantvaktsiiniga, või

— artiklis 17 sätestatud korra kohaselt heakskiidetud muude vaktsiinidega;

ii) alla 30 kuu vanused veised, keda on vaktsineeritud tüve 19 elusvaktsiiniga, võivad anda seerumi aglutinatsiooni testi tulemuseks üle 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku, kuid alla 80 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku milliliitri kohta, tingimusel et komplemendi sidumise testi tulemus on alla 30 EMÜ ühiku emasloomade puhul, keda on vaktsineeritud vähem kui 12 kuud varem, või alla 20 EMÜ ühiku kõigil muudel juhtudel.

▼**M44**

5. Veisekari säilitab brutselloosivaba staatuse, kui:

i) karja suhtes rakendatakse üht punktis 2 a loetletud kontrollirežiimidest;

ii) karja saabuvad veised täidavad punkti 2 b nõudeid, või

— on pärit brutselloosivaba staatusega karjadest ning üle 12 kuu vanuste veiste puhul on seerumi aglutinatsiooni testi tulemuseks 30 päeva jooksul enne või isolatsioonis pärast karja toomist olnud alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta ja komplemendi sidumise testi tulemus on olnud negatiivne vastavalt C lisale, või

— on pärit brutselloosivaba staatusega karjadest, on alla 30 kuu vanused ja on vaktsineeritud tüve 19 elusvaktsiiniga, kui nad annavad seerumi aglutinatsiooni testi tulemuseks üle 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku, kuid alla 80 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku milliliitri kohta, tingimusel et komplemendi sidumise testi tulemuseks annavad nad alla 30 EMÜ ühiku emasloomade puhul, keda on vaktsineeritud vähem kui 12 kuud varem, või alla 20 EMÜ ühiku kõigil muudel juhtudel.

6A. Karja brutselloosivaba staatus peatatakse, kui:

a) lõigetes 4 ja 5 täpsustatud tingimused ei ole täidetud; või

b) laborikatsete tulemusena või kliinilistel alustel kahtlustatakse ühel või enamal üle 30 kuu vanusel veisel brutselloosi esinemist ja haiguskahtlusega loom(ad) on tapetud või isoleeritud selliselt, et vältida igasugust otsest või kaudset kontakti teiste loomadega.

Kui asjaomane loom on olnud isoleeritud, võib looma uuesti karja tuua ja karja staatuse võib ennistada, kui seerumi aglutinatsiooni tiiter on seejärel olnud alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta ja komplemendi sidumise testi või artikli 17 korra kohaselt heakskiidetud muu testi tulemus on olnud negatiivne.

Kui asjaomased loomad on tapetud ja neid ei saa enam kontrollida, võib peatamise tühistada, kui kahe seerumi aglutinatsiooni testi tulemusena, mis on tehtud vastavalt C lisale kõigile üle 12 kuu vanustele veistele majandis, on brutsella tiiter olnud alla 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta. Esimene test tuleb teha vähemalt 30 päeva pärast asjaomase looma eemaldamist ja teine vähemalt 60 päeva hiljem.

Kui eelmise kahe lõigu kohaselt kontrollitavad loomad on alla 30 kuu vanused ja neid on vaktsineeritud tüve 19 elusvaktsiiniga, võib neid lugeda negatiivseks, kui nad annavad seerumi aglutinatsiooni testi tulemuseks üle 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku, kuid alla 80 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku milliliitri kohta, tingimusel et komplemendi sidumise testi tulemus on alla 30 EMÜ ühiku emasloomade puhul, keda on vaktsineeritud vähem kui 12 kuud varem, või alla 20 EMÜ ühiku kõigil muudel juhtudel.

6B. Karja brutselloosivaba staatus tühistatakse, kui laborikatsete või epidemioloogiliste uuringute tulemusena on brutsella nakkus leidnud karjas kinnitust. Karja staatust ei ennistata enne, kui kas kõik haiguse puhkemisel karjas olnud veised on tapetud või kui karjas on läbi viidud kontrolltestimine ja kõik üle 12 kuu vanused vaktsineerimata loomad on reageerinud negatiivselt kahele järjestikusele testile 60päevase intervalliga, millest esimene on tehtud mitte vähem kui 30 päeva pärast positiivse(te) looma(de) eemaldamist.

▼M44

Kui kõik eelmise lõike kohaselt kontrollitavad loomad on alla 30 kuu vanused ja neid on vaktsineeritud tüve 19 elusvaktsiiniga, võib neid lugeda negatiivseks, kui nende brutsella tiiter on üle 30 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku, kuid alla 80 rahvusvahelise aglutinatsiooniühiku ml kohta, tingimusel et komplemendi sidumise testi tulemusel on tiiter alla 30 EMÜ ühiku emasloomade puhul, keda on vaktsineeritud vähem kui 12 kuud varem, või tiiter alla 20 EMÜ ühiku kõigil muudel juhtudel.

Veiste puhul, kes olid tiined haiguse puhkemise ajal, peab lõplik kontrollimine olema läbi viidud vähemalt 21 päeva pärast seda, kui viimane haiguse puhkemise ajal tiine olnud loom on poeginud.

7. Liikmesriigi või liikmesriigi piirkonna võib kuulutada ametlikult brutselloosivabaks artiklis 17 sätestatud korras, kui ta vastab järgmistele tingimustele:

a) vähemalt kolm aastat ei ole registreeritud ühtki abordijuhtumit brutsella nakkuse tõttu ja *B. abortus*'e eraldamist ning vähemalt 99,8 % karjadest on igal aastal saavutanud ametlikult brutselloosivaba staatuse viis aastat järjest, kusjuures protsendi arvestus toimub iga kalendriaasta 31. detsembril. Kui pädev asutus otsustab kogu karja tappa, ei pea siiski eespool toodud arvestuse eesmärgil arvestama epidemioloogilise uurimise käigus selgunud isoleeritud juhtumeid, mis on põhjustatud loomade toomisest väljastpoolt liikmesriiki või liikmesriigi osa, ja karju, mille ametlikult brutselloosivaba staatus on peatatud või tühistatud muul põhjusel kui haiguse kahtlus, tingimusel et asjaomase liikmesriigi pädev keskasutus registreerib sellised juhtumid iga-aastaselt ja edastab need komisjonile vastavalt artikli 8 lõikele 2; ja

▼M46

b) iga veis on identifitseeritud vastavalt ühenduse õigusaktidele; ja

▼M44

c) abordijuhtumitest teatamine on kohustuslik ja pädev asutus uurib neid.

8. Arvestades lõiget 9, säilitab ametlikult brutselloosivabaks kuulutatud liikmesriik või liikmesriigi piirkond selle staatuse, kui:

a) lõike 7 punktides a ja b ettenähtud tingimused on jätkuvalt täidetud ning kohustuslik on teatamine abordijuhtumitest, mis kahtlustatakse olevat brutselloosist tingitud, ja pädev asutus uurib neid;

b) esimese viie aasta jooksul pärast staatuse omandamist on igal aastal testitud kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid vähemalt 20 % karjadest ja nad on reageerinud negatiivselt vastavalt C lisale tehtud seroloogilisele testile või piimakarjade puhul piimaproovide kontrollimisele vastavalt C lisale;

c) igast veisest, kelle puhul kahtlustatakse brutselloosiga nakatumist, teatatakse pädevale asutusele ja iga selline veis läbib brutselloosi ametliku epidemioloogilise uuringu, mis sisaldab vähemalt kaht seroloogilist vereproovi, sealhulgas komplemendi sidumise testi ja asjakohaste proovide mikrobioloogilist uuringut;

▼**M44**

d) kahtluse perioodil, mis kestab seni, kuni punktis c ettenähtud testid on andnud negatiivse tulemuse, peatatakse haiguskahtlusega veise päritolu- või vahekarja ning temaga epidemioloogiliselt seotud karjade ametlikult brutselloosivaba staatus;

e) brutselloosi puhkemise korral, mis on hakanud levima, on kõik veised tapetud. Ülejäänud vastuvõtlike liikide loomad läbivad asjakohased testid ning tööruumid ja seadmed puhastatakse ja desinfitseeritakse.

9. Ametlikult brutselloosivabaks kuulutatud liikmesriik või liikmesriigi piirkond teatab kõikide brutselloosijuhtumite esinemisest komisjonile. Kui esineb tõendeid brutselloosi olukorra olulise muutuse kohta ametlikult brutselloosivabaks tunnistatud liikmesriigis või liikmesriigi osas, võib komisjon artiklis 17 sätestatud korras teha ettepaneku staatuse peatamise või tühistamise kohta kuni otsuse nõuete täitmiseni.

10. II jaos tähendab seroloogiline test kas seerumi aglutinatsiooni testi, puhverdatud brutsella-antigeeni testi, komplemendi sidumise testi, plasma aglutinatsiooni testi, plasma ringtesti, mikroaglutinatsioonitesti või individuaalset vere ELISAt vastavalt C lisas kirjeldatule. Artiklis 17 sätestatud korra kohaselt heakskiidetud ja C lisas kirjeldatud muud diagnostilised testid on samuti aktsepteeritud II jao eesmärgil. Piimatest tähendab piima ringtesti või piima ELISAt vastavalt C lisale.

▼M49

B LISA

TUBERKULOOS

1. NAKKUSETEKITAJA IDENTIFITSEERIMINE

Veiste tuberkuloosi tekitaja *Mycobacterium bovis*'e (*M. bovis*) esinemist kliinilistes ja *post-mortem* proovides saab tõendada värvitud äigepreparaatide uurimise teel või immunoperoksüdaasi meetoditega ning kinnitada organismi kasvatamisega esmasel isoleerival söötmel.

Patoloogiline materjal *M. bovis*'e esinemise kinnitamiseks tuleks võtta ebanormaalsetest lümfisõlmedest ja põhikoe elunditest, näiteks kopsudest, maksast, põrnast jneKui loomadel ei ilmne patoloogilisi kahjustusi, tuleks uuringuteks ja kultuuriks võtta proove neelutagustest, bronhiaalsetest, keskseinandi, udaraülistest ja alalõua lümfisõlmedest, mõnedest kinnistilümfisõlmedest ja maksast.

Isolaate võib tavaliselt identifitseerida kasvuomaduste ja biokeemiliste omaduste alusel. Samuti võib *M. tuberculosis complex*'i avastamiseks kasutada polümeraasi ahelreaktsiooni. DNA analüüsimeetodid võivad osutuda biokeemilistest meetoditest kiiremaks ja usaldusväärsemaks *M. bovis*'e eraldamisel muudest *M. tuberculosis complex*'i liikmetest. Geneetiline sõrmejälg võimaldab eristada M. *bovis*'e eri tüvesid ning kirjeldada *M. bovis*'e päritolu, edasikandumise ja leviku viise.

Kasutatavad meetodid ja söötmed, nende standardimine ja tulemuste tõlgendamine peab vastama rahvusvahelise episootiaameti diagnostiliste testide ja vaktsiinide standardite käsiraamatu "Manual of standards for diagnostic tests and vaccines" neljanda väljaande (2000) peatükis 2.3.3 (veiste tuberkuloos) kindlaksmääratule.

2. TUBERKULIINI NAHATEST

PPD (puhastatud proteiiniderivaatide) tuberkuliini, mis vastab lõikes 2.1 sätestatud standarditele, kasutatakse ametlike tuberkuliini nahatestide tegemiseks vastavalt lõikes 2.2 osutatud menetlustele.

2.1. **Tuberkuliinide standardid (veiste ja lindude puhul)**

2.1.1. *Määratlus*

Puhastatud proteiiniderivaadi tuberkuliin (veiste või lindude PPD tuberkuliin) on vastavalt *Mycobacterium bovis*'e või *Mycobacterium avium*'i kasvu ja lüüsi kuumtöödeldud saadustest saadud preparaat, mille abil on võimalik teha kindlaks sama liigi mikroorganismide suhtes sensibiliseeritud loomade hilist ülitundlikkust.

2.1.2. *Valmistamine*

Tuberkuliin saadakse vees lahustuvatest fraktsioonidest, mille valmistamiseks kuumutatakse vedelal sünteetilisel söötmel kasvatatud *M. bovis*'e või *M. avium*'i kultuure vabalt voolavas aurus ning filtreeritakse need seejärel. Filtraadi aktiivne, peamiselt valgust koosnev fraktsioon eraldatakse sadestamise teel, pestakse ja lahustatakse uuesti. Lisada võib mikroobivastast säilitusainet, näiteks fenooli, mis ei tekita valepositiivseid reaktsioone. Steriilne mükobakteriteta valmispreparaat jaotatakse aseptiliselt steriilsetesse võltsimiskindlatesse klaasist anumatesse, mis seejärel suletakse, et vältida saastamist. Preparaati võib külmkuivatada.

▼**M49**

2.1.3. *Toote identifitseerimine*

Nõuetekohaselt sensibiliseeritud albiinomerisigadele massiga vähemalt 250 g süstitakse nahasiseselt eri kohtadesse eri doosid. 24–28 tunni jooksul tekivad süstimiskohtades punetavad tursed koos nekroosiga või ilma. Reaktsioonide ulatus ja raskus varieerub vastavalt doosile. Sensibiliseerimata merisigadel samasuguste süstide puhul reaktsiooni ei ilmne.

2.1.4. *Katsed*

2.1.4.1. pH: 6,5–7,5.

2.1.4.2. Fenool: Kui uuritav preparaat sisaldab fenooli, ei tohi selle kontsentratsioon olla üle 5 grammi liitri kohta.

2.1.4.3. Sensibiliseeriv toime: Kasutatakse kolmest meriseast koosnevat gruppi, keda pole ravitud ühegi ainega, mis võiks segada katse läbiviimist. Igale meriseale süstitakse nahasiseselt kolm korda viiepäevaste intervallidega uuritava preparaadi doos 500 IU/0,1 ml. 15–21 päeva pärast kolmandat süsti süstitakse sama doos (500 IU) nahasiseselt samadele loomadele ja kontrollgrupile, mis koosneb kolmest sama massiga meriseast, kellele ei ole eelnevalt tuberkuliini süstitud. 24–28 tundi pärast viimast süsti ei erine nende kahe grupi reaktsioonid oluliselt.

2.1.4.4. Toksilisus: Kasutatakse kaht merisiga, kelle mass on vähemalt 250 g ja keda pole ravitud ühegi ainega, mis võiks segada katse läbiviimist. Kummalegi meriseale süstitakse naha alla 0,5 ml uuritavat preparaati. Loomi jälgitakse seitse päeva. Jälgimisperioodil ei ilmne ebaharilikku toimet.

2.1.4.5. Steriilsus: Steriilsus vastab steriilsustestile, mis on ette nähtud Euroopa farmakopöa 4. väljaande (2002) monograafias, mis käsitleb vaktsiinide kasutamist veterinaarias (Vaccines for veterinary use).

2.1.5. *Tõhusus*

Puhastatud proteiiniderivaadi (veiste ja lindude) tuberkuliini tõhususe kindlaksmääramiseks võrreldakse uuritava preparaadi lahjenduste rea süstimisel tekkinud reaktsioone ning puhastatud proteiiniderivaadi (veiste või lindude) tuberkuliini RÜ-des kaliibritud ja teadaolevate kontsentratsioonidega võrdluspreparaadi tekitatud reaktsioone sensibiliseeritud merisigadel.

Tõhususe katseks sensibiliseeritakse vähemalt üheksa 400–600 g kaaluvat albiinomerisiga, selleks süstitakse neile veiste tuberkuliini puhul sügavalt lihasesiseselt 0,0001 mg elusat AN5 tüve *M. bovis*'e märgmassi, mis on suspendeeritud 0,5 ml 9 g/l naatriumkloriidi R-lahuses, või lindude tuberkuliini puhul inaktiveeritud või elusa *M. avium*'i sobiv doos. Mitte varem kui neli nädalat pärast sensibiliseerimist raseeritakse merisigade kubemepiirkond, nii et kummalgi pool oleks ruumi kuni neljale süstimiskohale. Valmistatakse ette uuritava preparaadi ja võrdluspreparaadi lahused, kasutades fosfaatpuhvri lisandiga isotoonilist naatriumkloriidi lahust (pH 6,5–7,5), mis sisaldab 0,005 g/l polüsorbaati 80 R.Kasutatakse vähemalt kolme võrdluspreparaadi doosi ja vähemalt kolme uuritava preparaadi doosi. Doosid valitakse nii, et tekkinud kahjustused oleksid läbimõõduga 8–25 mm.Lahjenduste süstimiskohad valitakse juhuslikult, paigutades need ladina ruudu abil. Iga doos süstitakse nahasiseselt, püsiva mahuga 0,1 või 0,2 ml. 24–28 tunni pärast mõõdetakse kahjustuste läbimõõt ja arvutatakse tavapäraseid statistilisi meetodeid kasutades katsetulemus eeldusel, et kahjustuste diameeter on võrdeline tuberkuliinide kontsentratsiooni logaritmiga.

▼M49

Katse on valiidne üksnes juhul, kui vea leppepiirmäärad (p = 0,95) on vähemalt 50 % ja mitte üle 200 % prognoositud tõhususest. Prognoositud tõhusus on vähemalt 66 % ja mitte üle 150 % veiste tuberkuliini puhul avaldatud tõhususest. Prognoositud tõhusus on vähemalt 75 % ja mitte üle 133 % lindude tuberkuliini puhul avaldatud tõhususest. Mõlema tuberkuliini (veiste ja lindude) puhul on avaldatud tõhusus vähemalt 20 000 RÜ/ml.

2.1.6. *Säilitamine*

Säilitatakse valguse eest kaitstud kohas temperatuuril 5 ± 3 °C.

2.1.7. *Märgistamine*

Etiketil esitatakse:

— tõhusus rahvusvahelistes ühikutes milliliitri kohta,

— mis tahes lisatud aine nimetus ja kogus,

— külmkuivatatud preparaatide puhul:

  — lisatava vedeldava vedeliku nimetus ja maht,

  — märge, et toodet tuleb kasutada viivitamata pärast vedeldamist.

2.2. **Katsemenetlused**

2.2.1. Ametlike nahasiseste tuberkuliiniproovidena tunnustatakse järgmisi proove:

— ühekordne nahasisene proov: see proov hõlmab veiste tuberkuliini ühekordset süstimist,

— nahasisene võrdlusproov: see proov nõuab ühte veiste tuberkuliini süsti ja ühte lindude tuberkuliini süsti, mis tehakse samaaegselt.

2.2.2. Süstitud tuberkuliinidoosi suurus on:

— vähemalt 2 000 RÜ veiste tuberkuliini,

— vähemalt 2 000 RÜ lindude tuberkuliini.

2.2.3. Süstitava doosi maht ei ületa 0,2 ml.

2.2.4. Tuberkuliiniproovi tegemiseks süstitakse kaelanaha sisse tuberkuliini/-tuberkuliine. Süstimiskohad paiknevad kaela eesmise ja keskmise kolmandiku piiril. Kui loomale süstitakse nii lindude kui veiste tuberkuliini, on lindude tuberkuliini süstimiskoht umbes 10 cm madalamal kaela kõrgeimast punktist ning veiste tuberkuliini süstimiskoht omakorda umbes 12,5 cm madalamal, õlajoonega umbkaudu paralleelsel joonel või kaela teisel küljel; noorte loomade puhul, kelle kaela ühel küljel pole ruumi süstimiskohtade piisavaks vahekauguseks, tehakse üks süst kaela kummalegi küljele samasse kohta kaela keskmise kolmandiku keskel.

2.2.5. Tuberkuliiniproovide meetod ja reaktsioonide tõlgendamine on järgmine.

2.2.5.1. M e e t o d

Süstimiskohad raseeritakse ja puhastatakse. Igal raseeritud alal võetakse nimetissõrme ja pöidla vahele nahavolt, selle paksus mõõdetakse nihikuga ja tulemus registreeritakse. Seejärel süstitakse tuberkuliinidoos sellise meetodi abil, millega tagatakse tuberkuliini manustamine nahasiseselt. Võib kasutada lühikest steriilset nõela, viltune teravik väljapoole, ning tuberkuliiniga täidetud gradueeritud süstalt, mis juhitakse kaldu sügavamatesse nahakihtidesse. Korrektse süstimise korral on igas süstimiskohas tunda väike hernetaoline turse. 72 (± 4) tundi pärast süstimist mõõdetakse uuesti nahavoldi paksus igas süstimiskohas ja tulemus registreeritakse.

▼**M49**

2.2.5.2. Reaktsioonide tõlgendamine

Reaktsioonide tõlgendamine põhineb kliinilistel vaatlustel ning nahavoldi paksuse registreeritud muutustel süstimiskohas 72 tundi pärast tuberkuliini(de) süstimist.

a) Negatiivne reaktsioon: kui täheldatakse üksnes piiratud paistetust, mille käigus nahavolt pakseneb kuni 2 mm ja millega ei kaasne selliseid kliinilisi tunnuseid nagu hajuv või ulatuslik turse, eritis, nekroos, valu või põletik asjaomase piirkonna lümfisoontes või sõlmedes.

b) Ebaselge reaktsioon: kui ei täheldata punktis a nimetatud kliinilisi tunnuseid ja kui nahavolt pakseneb rohkem kui 2 mm ja vähem kui 4 mm.

c) Positiivne reaktsioon: kui täheldatakse punktis a nimetatud kliinilisi tunnuseid või kui nahavolt süstimiskohas pakseneb 4 mm või rohkem.

2.2.5.3. Ametlikke nahasiseseid tuberkuliiniproove tõlgendatakse järgmiselt.

2.2.5.3.1. Ühekordne nahasisene proov:

a) positiivne: lõike 2.2.5.2 punktis c määratletud positiivne reaktsioon veiste tuberkuliini suhtes;

b) ebaselge: lõike 2.2.5.2 punktis b määratletud ebaselge reaktsioon;

c) negatiivne: lõike 2.2.5.2 punktis a määratletud negatiivne reaktsioon veiste tuberkuliini suhtes.

Loomadele, kelle ühekordse nahasisese proovi tulemus on ebaselge, tehakse kõige varem 42 päeva pärast uus proov.

Kui kõnealuse teise proovi tulemus ei ole negatiivne, käsitatakse asjaomase looma puhul tulemust positiivsena.

Loomadele, kelle puhul ühekordse nahasisese proovi tulemus on positiivne, võib teha nahasisese võrdlusproovi, kui kahtlustatakse valepositiivset või pärssivat reaktsiooni.

2.2.5.3.2. Nahasisene võrdlusproov ametlikult tuberkuloosivaba karja staatuse saamiseks ja säilitamiseks:

a) positiivne: veiste tuberkuliini suhtes positiivne reaktsioon, mille korral on turse 4 mm võrra suurem kui lindude tuberkuliini puhul, või kliiniliste tunnuste esinemine;

b) ebaselge: veiste tuberkuliini suhtes positiivne või ebaselge reaktsioon, mille korral on turse 1–4 mm võrra suurem kui lindude tuberkuliini puhul, ja kliiniliste tunnuste puudumine;

c) negatiivne: veiste tuberkuliini suhtes negatiivne reaktsioon, või veiste tuberkuliini suhtes positiivne või ebaselge reaktsioon, mille korral on turse võrdne või väiksem positiivsest või ebaselgest reaktsioonist lindude tuberkuliini puhul, ning kliiniliste tunnuste puudumine mõlemal juhul.

▼M49

Loomadele, kelle nahasisese võrdlusproovi tulemus on ebaselge, tehakse kõige varem 42 päeva pärast uus proov. Kui kõnealuse teise proovi tulemus ei ole negatiivne, käsitatakse asjaomase looma puhul tulemust positiivsena.

2.2.5.3.3. Ametlikult tuberkuloosivaba karja staatuse võib peatada ning ühendusesisest kauplemist asjaomase karja loomadega ei lubata seni, kuni on selgunud järgmiste loomade tervislik seisund:

a) loomad, kelle ühekordse nahasisese proovi tulemus on olnud ebaselge;

b) loomad, kelle ühekordse nahasisese proovi tulemus on olnud positiivne ja kes ootavad uut testimist nahasisese võrdlusprooviga;

c) loomad, kelle nahasisese võrdlusproovi tulemus on olnud ebaselge.

2.2.5.3.4. Kui ühenduse õigusaktide kohaselt nõutakse loomadele nahasisese proovi tegemist enne vedu, tuleb proovi tõlgendada nii, et ühendusesiseselt ei kaubelda ühegi loomaga, kelle puhul nahavolt pakseneb rohkem kui 2 mm või kellel esineb kliinilisi tunnuseid.

2.2.5.3.5. Selleks et võimaldada avastada maksimaalset arvu nakatunud ja haigeid loomi karjas või piirkonnas, võivad liikmesriigid muuta proovide tõlgendamise kriteeriume, et saavutada testi parandatud tundlikkustase kõikide ebaselgete reaktsioonide puhul, millele lõike 2.2.5.3.1 punktis b ja lõike 2.2.5.3.2 punktis b osutatakse kui positiivsetele reaktsioonidele.

3. TÄIENDAVAD PROOVID

Selleks et võimaldada avastada maksimaalset arvu nakatunud ja haigeid loomi karjas või piirkonnas, võivad liikmesriigid lisaks tuberkuliiniproovile lubada kasutada rahvusvahelise episootiaameti diagnostiliste testide ja vaktsiinide standardite käsiraamatu 4. väljaande (2000) peatükis 2.3.3 (veiste tuberkuloos) osutatud gamma-interferoontesti.

4. RIIKLIKUD ASUTUSED JA RIIGI TUGILABORID

▼M55

4.1. **Ülesanded ja vastutus**

Artikli 6a kohaselt määratud riiklikud asutused, riigi tugilaborid ja asutused vastutavad vastavalt lõigetes 2 ja 3 nimetatud tuberkuliinide ja reaktiivide ametliku kontrollimise eest oma liikmesriigis, et tagada kõikide kõnealuste tuberkuliinide ja reaktiivide vastavus punktis 2.1 ja lõikes 3 osutatud standarditele.

———————

▼M56

C LISA

BRUTSELLOOS

1. NAKKUSETEKITAJA IDENTIFITSEERIMINE

Kui aborteerunud loodetes ja lootekestades, tupest väljuvates eritistes või piimas tehakse modifitseeritud happekindlate bakterite kiirvärvimise või organismide immunospetsiifilise värvimise teel kindlaks *Brucella* morfoloogiaga organisme, on tõenäoliselt tegemist brutselloosiga, eriti kui seda kinnitavad seroloogilised testid. Polümeraasi ahelreaktsiooni (PCR) meetodid pakuvad lisavõimalusi nende organismide avastamiseks.

Võimaluse korral tuleks *Brucella* spp. eraldada emakast väljuvate eritiste, aborteerunud loodete, udarast väljuvate eritiste või lümfisõlmedest, isas- ja emassuguelunditest võetud proovi külviga põhi- või selektiivsöötmetele.

Pärast eraldamist tuleb liigid ja biotüübid identifitseerida fagotüpiseerimise ja/või oksüdatiivsete metabolismitestide ning kasvuomaduste, biokeemiliste ja seroloogiliste kriteeriumide alusel. Polümeraasi ahelreaktsioon (PCR) võimaldab kasutada nii komplementaarset meetodit kui ka konkreetsest genoomsest järjestusest lähtuvat biotüpiseerimist.

Kasutatavad meetodid ja söötmed, nende standardimine ja tulemuste tõlgendamine peavad vastama Rahvusvahelise Loomatervishoiu Organisatsiooni maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu „Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals" kuuenda väljaande (2008) peatükis 2.4.3 (veiste brutselloos), peatükis 2.7.2 (kitsede ja lammaste brutselloos) ja peatükis 2.8.5 (sigade brutselloos) kindlaksmääratule.

2. IMMUNOLOOGILISED TESTID

2.1. **Standardid**

2.1.1. Kõikide Rose Bengali testis (RBT), seerumi aglutinatsiooni testis (SAT), komplemendi sidumise testis (CFT) ja piima ringtestis (MRT) kasutatud antigeenide valmistamisel tuleb kasutada *Brucella abortus*'e biotüübi 1 Weybridge-tüve nr 99 või USDA-tüve 1119-3.

2.1.2. RBT, SAT, CFT ja MRT standardne võrdlusseerum on Rahvusvahelise Loomatervishoiu Organisatsiooni rahvusvaheline standardne võrdlusseerum (OIEISS), mida varem nimetati Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) teiseks rahvusvaheliseks brutselloosse abordi vastaseks seerumiks (ISAbS).

2.1.3. ELISA testide (ensüümsete immunosorbenttestide) standardsed võrdlusseerumid on:

— OIEISS;

— nõrk positiivne OIE ELISA standardseerum ($OIEELISA_{WP}SS$);

— tugev positiivne OIE ELISA standardseerum ($OIEELISA_{SP}SS$);

— negatiivne OIE ELISA standardseerum ($OIEELISA_{N}SS$).

2.1.4. Fluorestsentspolarisatsioon-analüüsi (FPA) standardsed võrdlusseerumid on:

— nõrk positiivne OIE ELISA standardseerum ($OIEELISA_{WP}SS$);

— tugev positiivne OIE ELISA standardseerum ($OIEELISA_{SP}SS$);

— negatiivne OIE ELISA standardseerum ($OIEELISA_{N}SS$).

▼**M56**

2.1.5. Punktides 2.1.3 ja 2.1.4 loetletud standardseerumid on kättesaadavad ühenduse brutselloosi tugilaboris või Ühendkuningriigis Weybridge'is asuvas Veterinary Laboratories Agency's (VLA).

2.1.6. OIEISS, OIEELISA$_{WP}$SS, OIEELISA$_{SP}$SS ja OIEELISA$_{N}$SS on rahvusvahelised esmased standardid, mille põhjal luuakse liikmesriikides iga punktis 2.1.1 nimetatud testi jaoks teisesed riiklikud standardseerumid („tööstandardid”).

2.2. **Ensüümsed immunosorbenttestid (ELISA) või muud seondumistestid veiste brutselloosi määramiseks seerumis või piimas.**

2.2.1. *Materjal ja reagendid*

Kasutatud meetod ja tulemuste tõlgendamine peavad olema kinnitatud vastavalt Rahvusvahelise Loomatervishoiu Organisatsiooni maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu „Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals” kuuenda väljaande (2008) peatükis 1.1.4 sätestatud põhimõtetele ning sisaldama vähemalt laboratoorseid ja diagnostilisi uuringuid.

2.2.2. *Testi standardimine*

2.2.2.1. Üksikute seerumiproovide katsemenetluse standardimine:

a) positiivne: 1/150 OIEISS eellahjendus ([1]) või 1/2 OIEELISA$_{WP}$SS või 1/16 OIEELISA$_{SP}$SS eellahjendus negatiivses seerumis (või negatiivsete seerumite koondproovis) peab andma positiivse reaktsiooni;

b) ebaselge: 1/600 OIEISS või 1/8 OIEELISA$_{WP}$SS või 1/64 OIEELISA$_{SP}$SS eellahjendus negatiivses seerumis (või negatiivsete seerumite koondproovis) peab andma negatiivse reaktsiooni;

c) negatiivne: OIEELISA$_{N}$SS peab alati andma negatiivse reaktsiooni.

2.2.2.2. Seerumi koondproovide katsemenetluse standardimine:

a) positiivne: 1/150 OIEISS või 1/2 OIEELISA$_{WP}$SS või 1/16 OIEELISA$_{SP}$SS eellahjendus negatiivses seerumis (või negatiivsete seerumite koondproovis), negatiivses seerumis edasi lahjendatud nii mitu korda, kui koondproovis on proove, peab andma positiivse reaktsiooni;

b) ebaselge: OIEELISA$_{N}$SS peab alati andma negatiivse reaktsiooni;

c) negatiivne: test peab võimaldama tuvastada ühe looma nakatumist loomade hulgas, kelle seerumiproovid on kokku pandud.

([1]) Käesolevas lisas on lahjendused vedela reaktiivi saamiseks väljendatud näiteks selliselt, 1/150 tähistab lahjendusastet 1: 150.

▼M56

2.2.2.3. Piima või vadaku koondproovide katsemenetluse standardimine:

a) positiivne: 1/1 000 OIEISS või 1/16 OIEELISA$_{WP}$SS või 1/125 OIEELISA$_{SP}$SS eellahjendus negatiivses seerumis (või negatiivsete seerumite koondproovis), uuesti lahjendatud 1/10 negatiivses piimas, peab andma positiivse reaktsiooni;

b) OIEELISA$_{N}$SS lahjendus 1/10 negatiivses piimas peab alati andma negatiivse reaktsiooni;

c) test peab võimaldama tuvastada ühe looma nakatumist loomade hulgas, kelle piimaproovid on kokku pandud.

2.2.3. *ELISA kasutustingimused veiste brutselloosi diagnoosimisel:*

2.2.3.1. Kasutades punktides 2.2.2.1 ja 2.2.2.2 nimetatud kaliibrimistingimusi seerumiproovidega läbiviidava ELISA puhul, peab ELISA diagnostiline tundlikkus olema sama suur või suurem kui RBT või CFT puhul, võttes arvesse epidemioloogilist olukorda, milles teste kasutatakse.

2.2.3.2. Kasutades punktis 2.2.2.3 nimetatud ELISA kaliibrimistingimusi piima koondproovi puhul, peab ELISA diagnostiline tundlikkus olema sama suur või suurem kui MRT-l, võttes lisaks epidemioloogilisele olukorrale arvesse ka keskmisi ja eeldatavaid äärmuslikke loomakasvatussüsteeme.

2.2.3.3. Kui ELISAd kasutatakse vastavalt artikli 6 lõikele 1 sertifitseerimiseks või vastavalt A lisa II osa punktile 10 karja staatuse määramiseks ja säilitamiseks, tuleb seerumi proovid kokku panna nii, et testi tulemusi on võimalik kindlalt seostada konkreetse loomaga, kelle proov on kogumisse lisatud. Tulemuse kinnitamise testid tuleb läbi viia konkreetsetelt loomadelt võetud seerumiga.

2.2.3.4. ELISAd võib kasutada piimaproovide puhul, mis on kogutud põllumajandusettevõttest, kus vähemalt 30 % lehmadest on lüpsilehmad. Sellise meetodi puhul tuleb võtta vajalikud meetmed tagamaks, et kontrollitavaid proove on võimalik kindlalt seostada üksikute loomadega, kellelt on pärit konkreetses testis kasutatud piim. Tulemuse kinnitamise testid tuleb läbi viia konkreetsetelt loomadelt võetud seerumiga.

2.3. **Komplemendi sidumise test (CFT)**

2.3.1. Antigeen on baktersuspensioon fenooli soolalahuses (NaCl 0,85 % (mass/maht) ja fenooli 0,5 % (mahuprotsent)) või veronaali puhverlahuses. Antigeene võib tarnida kontsentreeritult, tingimusel et pudeli etiketile on märgitud kasutatav lahjendusaste. Antigeen peab olema ladustatud temperatuuril 4 °C ning seda ei tohi külmutada.

2.3.2. Seerumeid tuleb inaktiveerida järgmiselt:

— veiseseerum: 30–50 minutit temperatuuril 56–60 °C;

— seaseerum: 30–50 minutit temperatuuril 60 °C.

2.3.3. Katsemenetluse raames tegeliku reaktsiooni saamiseks tuleb kasutada komplemendi doosi, mis on suurem kui kogu hemolüüsi jaoks vajaminev miinimumdoos.

▼M56

2.3.4. Komplemendi sidumise testi tegemisel tuleb teha iga kord järgmised kontrollid:

a) seerumi antikomplementaarse toime kontroll;

b) antigeeni kontroll;

c) sensibiliseeritud erütrotsüütide kontroll;

d) komplemendi kontroll;

e) kontroll, mis tehakse positiivse seerumiga, et kontrollida tundlikkust reaktsiooni alguses;

f) reaktsiooni spetsiifilisuse kontroll negatiivse seerumi abil.

2.3.5. *Tulemuste arvutamine*

OIEISS sisaldab 1 000 rahvusvahelist aglutinatsiooniühikut (ICFTU) milliliitri kohta. Kui OIEISSi testitakse teatava meetodiga, esitatakse tulemus tiitrina (s.o OIEISSi kõrgeim otsene lahus, mis annab tulemuseks 50 % hemolüüsi, T_{OIEISS}i). Testseerumi tiitrina ($T_{TESTSEERUM}$) esitatud testitulemus peab olema esitatud ühikutes ICFTU/ml. Tiiter tuleb ümber arvestada ICFTUks. Selle meetodiga testitud tundmatu testseerumi ($T_{TESTSEERUM}$) tiitri ümberarvestamiseks ICFTUks on vaja faktorit (F), mis leitakse järgmise valemi abil:

$$F = 1\,000 \times 1/T_{OIEISS}$$

ning rahvusvaheliste CFT ühikute kogus testseerumi ($ICFTU_{TESTSEERUM}$) milliliitri kohta valemiga:

$$ICFTU_{TESTSEERUM} = F \times T_{TESTSEERUM}$$

2.3.6. *Tulemuste tõlgendamine*

Positiivsena käsitatakse seerumit, mis sisaldab vähemalt 20 ICFTU/ml.

2.4. **Piima ringtest (MRT)**

2.4.1. Antigeen on baktersuspensioon fenooli soolalahuses (NaCl 0,85 % (m/v) ja fenool 0,5 % (v/v)), mida on värvitud hematoksüliiniga. Antigeen peab olema ladustatud temperatuuril 4 °C ning seda ei tohi külmutada.

2.4.2. Antigeeni tundlikkus peab olema OIEISS suhtes standarditud selliselt, et antigeen annab OIEISS lahjendusega 1/500 negatiivses piimas positiivse reaktsiooni ja lahjendusega 1/1 000 negatiivse reaktsiooni.

2.4.3. Piima ringtest viiakse läbi proovidega, mis esindavad põllumajandusettevõtte iga piimanõu ja piimatsisterni sisu.

2.4.4. Piimaproovid ei tohi olla külmutatud, kuumutatud ega tugevasti raputatud.

2.4.5. Reaktsioon viiakse läbi ühega järgmistest meetoditest:

— vähemalt 25 mm kõrgusel piimasambal ja 1 ml piimal, millele on lisatud 0,03 ml või 0,05 ml ühte standarditud värvitud antigeeni;

— vähemalt 25 mm kõrgusel piimasambal ja 2 ml piimal, millele on lisatud 0,05 ml ühte standarditud värvitud antigeeni;

— 8 ml piimal, millele on lisatud 0,08 ml ühte standarditud värvitud antigeeni.

▼M56

2.4.6. Piima ja antigeenide segu tuleb inkubeerida 60 minutit temperatuuril 37 °C koos positiivsete ja negatiivsete tööstandarditega. Sellele järgnev 16–24tunnine inkubeerimine temperatuuril 4 °C suurendab testi tundlikkust.

2.4.7. Tulemuste tõlgendamine:

a) negatiivne reaktsioon: värvunud piim, värvitu koor;

b) positiivne reaktsioon:

— piim ja koor värvuvad ühtemoodi või

— värvitu piim ja värvunud koor.

2.5. **Puhverdatud *Brucella* antigeeni test (Rose Bengali test (RBT))**

2.5.1. Antigeen on Rose Bengali värvainega värvitud baktersuspensioon puhverdatud *Brucella* antigeeni lahjendusvedelikus pHga 3,65 ± 0,05. Antigeen toimetatakse kohale kasutamisvalmina ning seda tuleb hoida temperatuuril 4 °C ning seda ei tohi külmutada.

2.5.2. Antigeeni valmistamisel ei võeta arvesse rakukontsentratsiooni, kuid selle tundlikkus tuleb OIEISS suhtes standardida nii, et antigeen annab positiivse reaktsiooni seerumi lahjenduse 1/45 juures ja negatiivse reaktsiooni lahjenduse 1/55 juures.

2.5.3. RBT viiakse läbi järgmiselt:

a) seerum (20–30 µl) segatakse sama koguse antigeeniga valgel plaadil või emailitud alusel ligikaudu 2 cm diameetriga täpiks. Segu loksutatakse õrnalt 4 minutit ümbritseva õhu temperatuuril ning seejärel vaadeldakse aglutinatsiooni heas valguses;

b) võib kasutada automatiseeritud meetodit, kuid see peab olema sama tundlik ja täpne kui manuaalne meetod.

2.5.4. *Tulemuste tõlgendamine*

Igasugust nähtavat reaktsiooni käsitatakse positiivsena, välja arvatud juhul, kui servad on ülemäära kuivanud.

Iga testiseeria peaks hõlmama positiivseid ja negatiivseid tööstandardeid.

2.6. **Seerumi aglutinatsiooni test (SAT)**

2.6.1. Antigeen on baktersuspensioon fenooli soolalahuses (NaCl 0,85 % (mass/maht) ja fenool 0,5 % (mahuprotsent)).

Ei tohi kasutada formaldehüüdi.

Antigeene võib tarnida kontsentreeritult, tingimusel et pudeli etiketile on märgitud kasutatav lahjendusaste.

Seerumi aglutinatsiooni testi valepositiivse taseme vähendamiseks võib antigeenilahusele lisada EDTAd nii, et tekib 5 mM lõpplahjendust. Seejärel tuleb antigeenilahuse pH-d uuesti kohandada, et see oleks 7,2.

2.6.2. OIEISS sisaldab 1 000 rahvusvahelist aglutinatsiooniühikut.

2.6.3. Antigeeni valmistamisel ei võeta arvesse rakukontsentratsiooni, kuid selle tundlikkus tuleb OIEISS suhtes standardida nii, et antigeen annab 50 % aglutinatsiooni lõpplahjenduse 1/600–1/1 000 juures ja 75 % aglutinatsiooni lõpplahjenduse 1/500–1/750 juures.

Samuti võib olla soovitatav võrrelda määratletud seerumite abil uute ja varem standarditud antigeenipartiide reaktsioonivõimet.

▼M56

2.6.4. Test viiakse läbi katseklaasides või mikrotiiterplaatidel. Antigeeni ja seerumilahjenduse segu tuleb inkubeerida 16–24 tundi temperatuuril 37 °C.

Iga seerumi kohta tuleb valmistada vähemalt kolm lahjendust. Kahtlusalune seerum tuleb lahjendada nii, et nakatumispiiril oleva reaktsiooni näitu vaadatakse keskmisest katseklaasist (või august mikrotiiterplaadi puhul).

2.6.5. *Tulemuste tõlgendamine:*

Brucella aglutinatsiooni taset seerumis tuleb väljendada rahvusvahelistes ühikutes milliliitri kohta.

Positiivsena käsitatakse seerumit, mis sisaldab vähemalt 30 rahvusvahelist ühikut milliliitri kohta.

2.7. **Fluorestsentspolarisatsioon-analüüs (FPA)**

2.7.1. FPA viiakse läbi katseklaasides või 96 süvendiga plaadil. Kasutatavad meetodid, nende standardimine ja tulemuste tõlgendamine peavad vastama Rahvusvahelise Loomatervishoiu Organisatsiooni maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu „Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals” kuuenda väljaande (2008) peatükis 2.4.3 (veiste brutselloos) kindlaksmääratule.

2.7.2. *Testi standardimine*

FPA standarditakse selliselt, et:

a) $OIEELISA_{SP}SS$ ja $OIEELISA_{WP}SS$ annavad pidevalt positiivseid tulemusi;

b) ebaselge: 1/8 $OIEELISA_{WP}SS$ või 1/64 $OIEELISA_{SP}SS$ eellahjendus negatiivses seerumis (või negatiivsete seerumite koondproovis) annab alati negatiivse reaktsiooni;

c) negatiivne: $OIEELISA_{N}SS$ annab alati negatiivse reaktsiooni.

Iga testiseeria sisaldab järgmist: tugev positiivne, nõrk positiivne, negatiivne standardseerum (kaliibritud vastavalt OIE ELISA standardseerumitele).

3. TÄIENDAVAD TESTID

3.1. **Brutselloosi nahatest (BST)**

3.1.1. *BST kasutamise tingimused*

a) Brutselloosi nahatesti ei kasutata sertifitseerimiseks ühendusesisese kaubanduse puhul.

b) Brutselloosi nahatest on üks spetsiifilisemaid vaktsineerimata loomade brutselloosi tuvastamise teste, kuid siiski ei tohiks diagnoosida üksnes positiivse nahareaktsiooni põhjal.

c) Veiseid, kelle puhul oli üks käesolevas lisas määratletud seroloogiline test negatiivne ja BST test positiivne, käsitletakse nakatununa või tõenäoliselt nakatununa.

d) Veiste suhtes, kelle puhul oli üks käesolevas lisas määratletud seroloogiline test positiivne, võib seroloogilise testi tulemuste tõlgendamise toena kohaldada brutselloosi nahatesti, eelkõige juhul, kui ametlikult brutselloosist vabade või brutselloosist vabade karjade puhul ei ole võimalik välistada ristuvaid reaktsioone teiste bakterite antikehadega.

▼M56

3.1.2. Test tuleb läbi viia kasutades standarditud ja määratletud brutselloosi allergeenpreparaati, mis ei sisalda siledapinnalist lipopolüsahhariidi (LPS) antigeeni, kuna see võib kutsuda esile mittespetsiifilise põletikulise reaktsiooni või mõjutada hiljem seroloogilisi katseid.

Brutselliini valmistamise tingimused on sätestatud Rahvusvahelise Loomatervishoiu Organisatsiooni maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu „Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals" kuuenda väljaande (2008) peatüki 2.4.3 C1 jaos.

3.1.3. *Katsemenetlus*

3.1.3.1. 0,1 ml brutselloosi allergeeni süstitakse looma saba all asuvasse nahakurdu, kubemetükki või kaela.

3.1.3.2. Testi tulemusi kontrollitakse 48–72 tunni pärast.

3.1.3.3. Süstimiskoha nahapaksust mõõdetakse enne süstimist ja tulemuste kontrollimisel nihikuga.

3.1.3.4. Tulemuste tõlgendamine:

Tugeva reaktsiooni tunnuseks on süstimiskoha paisumine ja kõvaks muutumine.

BST reaktsiooni käsitatakse positiivsena, kui nahk pakseneb 1,5–2 mm.

3.2. **Võistlev ensüümne immunosorbenttest (cELISA)**

3.2.1. *cELISA kasutamise tingimused*

cELISAt ei kasutata sertifitseerimiseks ühendusesisese kaubanduse puhul.

Veiste suhtes, kelle puhul oli üks käesolevas lisas määratletud seroloogiline test positiivne, võib teiste seroloogiliste testide tulemuste tõlgendamise toena kohaldada cELISAt, eelkõige juhul, kui ametlikult brutselloosist vabade või brutselloosist vabade karjade puhul ei ole võimalik välistada ristuvaid reaktsioone teiste bakterite antikehadega või selleks, et välistada need reaktsioonid, mille on põhjustanud S19ga vaktsineerimise tagajärjel tekkinud antikehade jäägid.

3.2.2. *Katsemenetlus*

Test viiakse läbi vastavalt Rahvusvahelise Loomatervishoiu Organisatsiooni maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu „Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals" kuuenda väljaande (2008) peatüki 2.4.3 B(2) jaos esitatud ettekirjutusele.

▼M48

4. RIIGI TUGILABORID

4.1. **Ülesanded ja vastutus**

►M55 Artikli 6a kohaselt määratud riigi tugilaborid vastutavad: ◄

a) liikmesriigis kasutatud katsemeetodi usaldusväärsust kinnitavate valideerimise tulemuste heakskiitmise eest;

b) kasutatavatesse ELISA komplektidesse kogutavate proovide maksimumarvu kindlaksmääramise eest;

▼**M48**

c) riiklike standardseerumite teiseste standardseerumite (“tööstandard”) kaliibrimise eest, et need vastaksid lõikes 2.1 osutatud rahvusvahelistele esmastele standarditele;

d) liikmesriigis kasutatavate antigeenide ja ELISA komplektide partiide kvaliteedikontrolli eest;

e) koostöö eest Euroopa Liidus brutselloosi eest vastutavate riigi tugilaborite võrgustikus.

▼**M55**

———————

▼**M44**

D LISA

I PEATÜKK

AMETLIKULT VEISTE ENSOOTILISE LEUKOOSI VABAD KARJAD, LIIKMESRIIGID JA PIIRKONNAD

A. Ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba kari tähendab karja, kus:

i) ei esine kliiniliste tunnuste alusel ega laborikatsete tulemusel veiste ensootilise leukoosi juhtumeid karjas ning selliseid juhtumeid pole kinnitatud viimase kahe aasta jooksul; ja

ii) kõik üle 24 kuu vanused loomad on eelnenud 12 kuu jooksul reageerinud negatiivselt kahele vastavalt käesolevale lisale läbi viidud testile intervalliga vähemalt neli kuud; või

iii) kari vastab eespool toodud punkti i nõuetele ja asub ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabas liikmesriigis või piirkonnas.

B. Kari säilitab ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba staatuse tingimusel, et:

i) punkti Ai tingimus on jätkuvalt täidetud;

ii) karja toodud loomad on pärit ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabast karjast;

iii) kõik üle 24 kuu vanused loomad reageerivad jätkuvalt negatiivselt II peatüki kohaselt läbiviidud testile intervalliga kolm aastat;

iv) karja toodud ja kolmandast riigist pärinevad aretusloomad on imporditud vastavalt direktiivile 72/462/EMÜ.

C. Karja ametlikult leukoosivaba staatus peatatakse, kui punktis B täpsustatud tingimused ei ole täidetud, või kui laborikatsete tulemusena või kliinilistel alustel kahtlustatakse ühel või enamal veisel veiste ensootilise leukoosi esinemist ja haiguskahtlusega loom(ad) tapetakse viivitamata.

D. Staatus jääb peatatuks ajani, mil järgmised nõuded on täidetud:

1. Kui üks loom ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabast karjast on reageerinud positiivselt ühele II peatükis osutatud testidest või kui muul moel kahtlustatakse karja ühel loomal nakkust:

i) positiivselt reageerinud loom ja lehma korral tema poolt sünnitatud vasikad peavad olema karjast viidud tapmisele veterinaarasutuste järelevalve all;

ii) kõik üle 12 kuu vanused loomad karjas on reageerinud negatiivselt II peatüki kohaselt tehtud kahele seroloogilisele testile (vahega 4–12 kuud) vähemalt kolm kuud pärast positiivse looma ja tema võimalike järglaste eemaldamist;

iii) läbi on viidud epidemioloogiline uuring, mis on andnud negatiivse tulemuse, ning nakatatud karjaga epidemioloogiliselt seotud karjades on võetud alapunktis ii sätestatud meetmed.

▼**M44**

Pädev asutus võib siiski eirata nakatatud lehma vasika tapmise kohustust, kui vasikas eraldati emast viivitamata pärast poegimist. Sellisel juhul tuleb vasika suhtes rakendada punkti 2 alapunkti iii nõudeid.

2. Kui enam kui üks loom ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabast karjast on reageerinud positiivselt ühele II peatükis osutatud testidest või kui muul moel kahtlustatakse karja enam kui ühe looma puhul nakkust:

i) positiivselt reageerinud loomad ja lehmade korral nende poolt sünnitatud vasikad tuleb viia tapmisele veterinaarasutuste järelevalve all;

ii) kõik karjas olevad üle 12 kuu vanused loomad peavad reageerima negatiivselt kahele vastavalt II peatükile läbi viidud testile intervalliga 4–12 kuud;

iii) kõik muud karjas olevad loomad peavad pärast identifitseerimist jääma majandisse kuni 24 kuu vanuseks saamiseni ja neid tuleb testida II peatüki kohaselt pärast nimetatud vanuseni jõudmist, välja arvatud see, et pädev asutus võib lubada asjaomaste loomade saatmist otse tapmisele ametliku järelevalve all;

iv) läbi on viidud epidemioloogiline uuring, mis on andnud negatiivse tulemuse, ning nakatatud karjaga epidemioloogiliselt seotud karjades on võetud alapunktis ii sätestatud meetmed.

Pädev asutus võib siiski eirata nakatatud lehma vasika tapmise kohustust, kui vasikas eraldati emast viivitamata pärast poegimist. Sellisel juhul tuleb vasika suhtes rakendada punkti 2 alapunkti iii nõudeid.

E. Artiklis 17 sätestatud korras ja artikli 8 kohaselt esitatud info alusel võib liikmesriigi või liikmesriigi osa lugeda ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabaks, kui:

a) kõik punkti A tingimused on täidetud ja vähemalt 99,8 % veisekarjadest on ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabad;

või

b) liikmesriigis või liikmesriigi osas ei ole kinnitatud veiste ensootilise leukoosi juhtumeid viimase kolme aasta jooksul ja kasvajate esinemisest, mis kahtlustatakse olevat põhjustatud veiste ensootilisest leukoosist, teatatakse kohustuslikus korras ja viiakse läbi nende põhjuste uurimine ja

liikmesriigi puhul vähemalt 10 % juhuslikult valitud karjades on kõik üle 24 kuu vanused loomad reageerinud eelmise 24 kuu jooksul negatiivselt II peatüki kohaselt läbiviidud testile või

liikmesriigi osa puhul on kõik üle 24 kuu vanused loomad reageerinud eelmise 24 kuu jooksul negatiivselt II peatüki kohaselt läbiviidud II peatükis ettenähtud testile;

või

c) muu meetod näitab usaldusmääraga 99 %, et alla 0,2 % karjadest on nakatatud.

▼M44

F. Liikmesriik või liikmesriigi piirkond säilitab ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba staatuse, kui:

a) kõik antud liikmesriigi territooriumil või piirkonnas tapetud loomad esitatakse ametlikule tapajärgsele kontrollimisele, kust kõik kasvajad, mis võivad olla tingitud veiste ensootilise leukoosi viirusest, saadetakse laboratoorsetele uuringutele;

b) liikmesriik teatab komisjonile kõikidest piirkonnas esinenud veiste ensootilise leukoosi juhtumitest;

c) kõik loomad, mis reageerivad positiivselt mis tahes II peatükis sätestatud testile, tapetakse ning nende karjade suhtes jäävad kehtima piirangud kuni nende staatuse ennistamiseni vastavalt punktile D; ja

d) kõiki üle kahe aasta vanuseid loomi on testitud kas üks kord esimese viie aasta jooksul pärast staatuse andmist vastavalt II peatükile või esimese viie aasta jooksul pärast staatuse andmist mis tahes muus korras, mille puhul näidatakse usaldusmääraga 99 %, et alla 0,2 % karjadest on nakatatud. Kui liikmesriigis või liikmesriigi piirkonnas ei ole siiski vähemalt kolm aastat ühes karjast 10 000 seast registreeritud veiste ensootilise leukoosi juhtumeid, võib artiklis 17 sätestatud korras teha otsuse, et rutiinseid seroloogilisi teste võib vähendada, tingimusel et kõigile üle 12 kuu vanustele veistele vähemalt 1 % karjadest, mis valitakse igal aastal pisteliselt, on tehtud test, mis viiakse läbi vastavalt II peatükile.

G. Liikmesriigi või liikmesriigi osa ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba staatus peatatakse artiklis 17 sätestatud korras, kui eespool punkti F kohaselt läbiviidud uuringute tulemusena esineb tõendeid veiste ensootilise leukoosi olukorra olulise muutuse kohta ametlikult veiste ensootilise leukoosi vabaks tunnistatud liikmesriigis või liikmesriigi osas.

Ametlikult veiste ensootilise leukoosi vaba staatuse võib ennistada artiklis 17 sätestatud korras, kui samas korras sätestatud kriteeriumid on täidetud.

▼M57

II PEATÜKK

VEISTE ENSOOTILISE LEUKOOSI ANALÜÜSID

Veiste ensootilise leukoosi analüüse tehakse agaroosgeeli immuundifusiooni meetodil (AGID) punktides A ja B kirjeldatud tingimustel või ensüüm-immuunsorbtsiooni meetodil (ELISA) punktis C kirjeldatud tingimustel. Agaroosgeeli immuundifusiooni meetodit võib kasutada ainult individuaalsetest proovidest analüüside tegemiseks. Kui analüüsi tulemused on põhjendatult kahtlased, viiakse läbi lisauuring agaroosgeeli immuundifusiooni meetodil.

AGIDi ja ELISA test standarditakse seerumi E05, Euroopa Liidu standardseerumi suhtes, mida tarnib

Friedrich-Loeffler-Institut
Bundesforschungsinstitut für Tiergesundheit
OIE-Referenzlabor für Enzootische Bovine Leukosis (EBL)
Südufer 10
17493 Greifswald – Insel Riems
Saksamaa

A. **Agaroosgeeli immuundifusiooni meetod veiste ensootilise leukoosi määramiseks**

1. Analüüsis kasutatav antigeen peab sisaldama veiste leukoosiviiruse glükoproteiini. Antigeen kalibreeritakse seerumi E05 suhtes.

▼**M57**

2. Laboratoorse standardantigeeni kalibreerimise eest seerumi E05 suhtes vastutavad riiklikud asutused, riigi referentlaborid ja asutused, mis on nimetatud artikli 6a kohaselt veiste ensootilise leukoosi diagnoosimise standardite ja meetodite koordineerijaks.

3. Laboratooriumis kasutatavad standardantigeenid tuleb anda vähemalt kord aastas kontrollimiseks seerumi E05 suhtes riiklikele asutustele, riigi referentlaboritele või asutustele, mis on määratud vastavalt artiklile 6a. Lisaks nimetatud standardimisele võib kasutatavat antigeeni kalibreerida vastavalt punktis B kirjeldatud meetodile.

4. Meetodis kasutatakse järgmisi reaktiive:

   a) antigeen: antigeen peab sisaldama seerumi E05 suhtes standarditud spetsiifilist veiste ensootilise leukoosiviiruse glükoproteiini;

   b) uuritav seerum;

   c) teadaolev positiivne kontrollseerum;

   d) agaroosgeel:

      — 0,8 % agarit;

      — 8,5 % NaCl;

      — 0,05 M Tris-puhver pH 7,2;

      — 15 ml agarit paigutatakse 85 mm läbimõõduga Petri tassi, nii et saadakse agarikiht paksusega 2,6 mm.

5. Agarikihti lõigatakse kuni põhjani seitsmest niiskust mittesisaldavast august testmuster, mis koosneb ühest keskmisest august ja kuuest august ringis selle ümber.

   Keskmise augu läbimõõt: 4 mm.

   Äärmiste aukude läbimõõt: 6 mm.

   Keskmise ja äärmiste aukude vahe: 3 mm.

6. Keskmine auk täidetakse standardantigeeniga. Äärmised augud 1 ja 4 (nagu kirjeldatud punktis B.3) täidetakse teadaoleva positiivse seerumiga, augud 2, 3, 5 ja 6 täidetakse uuritavate seerumitega. Augud tuleb täita meniski kadumiseni.

7. Selle tulemusel saadakse järgmised kogused:

   — antigeen: 32 µl;

   — kontrollseerum: 73 µl;

   — uuritav seerum: 73 µl.

8. Inkubeeritakse 72 tundi suletud niiskes kambris toatemperatuuril (20–27 °C).

9. Tulemusi võib lugeda 24 ja 48 tunni pärast, kuid lõplikku tulemust ei saa enne 72 tunni möödumist:

   a) uuritav seerum on positiivne, kui see moodustab veiste leukoosiviiruse antigeeniga spetsiifilise pretsipitatsioonijoone, mis on samane kontrollseerumi joonega;

   b) uuritav seerum on negatiivne, kui see ei moodusta veiste leukoosiviiruse antigeeniga spetsiifilist pretsipitatsioonijoont ega kõverda kontrollseerumi joont;

▼**M57**

c) reaktsiooni tulemust peetakse ebaselgeks, kui

i) kontrollseerumi joon on kõverdunud veiste leukoosiviiruse antigeeni augu suunas, moodustamata antigeeniga selgesti nähtavat pretsipitatsioonijoont, või

ii) kui seda ei saa pidada ei negatiivseks ega positiivseks.

Ebaselge reaktsioonitulemuse korral võib analüüsi korrata ja kasutada kontsentreeritud seerumit.

10. Kasutada võib ka teistsugust aukude paigutust tingimusel, et seerum E05, mida on lahjendatud negatiivse seerumiga vahekorras 1:10, annab positiivse tulemuse.

B. **Antigeeni kalibreerimise meetod**

1. Nõutavad lahused ja materjalid

a) 40 ml 1,6 % agaroosi 0,05 M Tris/HCl-puhvris, pH 7,2, koos 8,5 % NaCl;

b) 15 ml veiste leukoosi seerumit, millel on antikehad üksnes veiste leukoosiviiruse glükoproteiinide suhtes, lahjendatud 1:10 puhvris 0,05 M Tris/HCl, pH 7,2, koos 8,5 % NaCl;

c) 15 ml veiste leukoosi seerumit, milles on antikehad üksnes veiste leukoosiviiruse glükoproteiinide suhtes, lahjendatud 1:5 puhvris 0,05 M Tris/HCl, pH 7,2, koos 8,5 % NaCl;

d) neli plastikust Petri tassi läbimõõduga 85 mm;

e) augustaja läbimõõduga 4–6 mm;

f) võrdlusantigeen;

g) kalibreeritav antigeen;

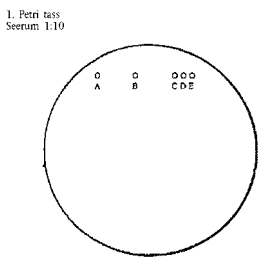
h) veevann (56 °C).

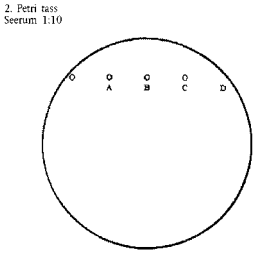
2. Menetlus

Agaroos (1,6 %) lahustada puhvris Tris/HCl ettevaatlikul kuumutamisel kuni temperatuurini 100 °C. Hoida 56 °C vee vannis umbes tund aega. Asetada ka lahjendatud veiste leukoosi seerumid 56 °C vee vanni.

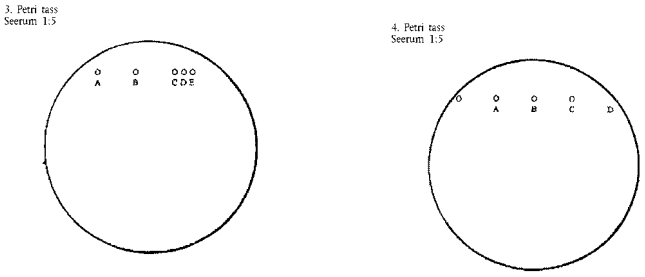
Seejärel segada 15 ml 56 °C agaroosilahust 15 ml veiste leukoosi seerumiga (1:10), tugevasti loksutada ning valada mõlemasse Petri tassi 15 ml. Korrata sama veiste leukoosi seerumi lahjendusega 1:5.

Kui agaroos on tardunud, teha sellesse augud järgmiselt:

▼**M57**

3. Antigeeni lisamine

a) 1. ja 3. Petri tass:

i) auk A – lahjendamata võrdlusantigeen;

ii) auk B – 1:2 lahjendatud võrdlusantigeen;

iii) augud C ja E – võrdlusantigeen;

iv) auk D – lahjendamata uuritav antigeen.

b) 2. ja 4. Petri tass:

i) auk A – lahjendamata uuritav antigeen;

ii) auk B – 1:2 lahjendatud uuritav antigeen;

iii) auk C – 1:4 lahjendatud uuritav antigeen;

iv) auk D – 1:8 lahjendatud uuritav antigeen.

4. Täiendavad juhised

a) Optimaalse pretsipitatsiooni saavutamiseks tehakse katse kahel seerumi lahjendusel (1:5 ja 1:10).

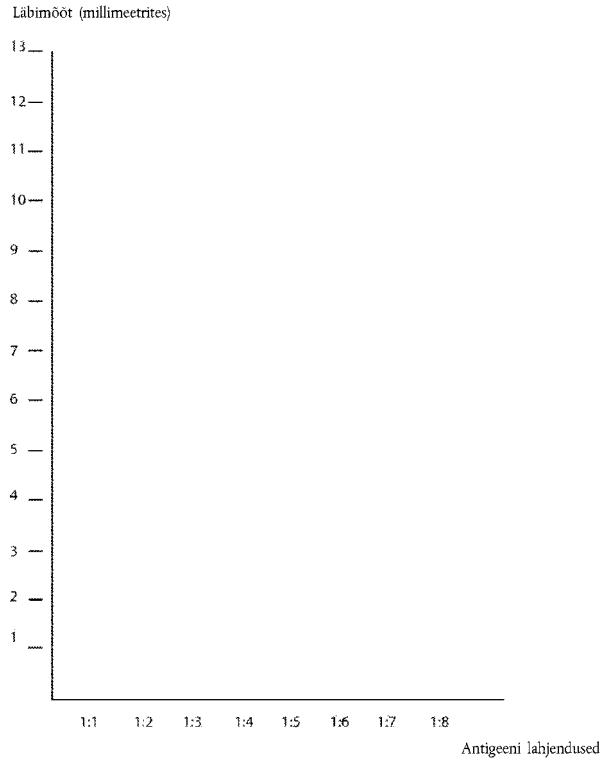
b) Kui pretsipitatsioonirõnga läbimõõt on mõlema lahjenduse korral liiga väike, tuleb seerumit edasi lahjendada.

c) Kui pretsipitatsioonirõngas on mõlema lahjenduse korral liiga suure läbimõõduga ja ebaselge, tuleb valida väiksema lahjendusega seerum.

d) Agaroosi lõppkontsentratsioon peab olema 0,8 %; seerumitel vastavalt 5 ja 10 %.

e) Kanda mõõdetud läbimõõdud järgmisesse koordinaadistikku. Töölahjenduseks on uuritava antigeeni lahjendus, millele vastav läbimõõt on sama kui võrdlusantigeenil.

▼**M57**

C. **Ensüüm-immuunsorbtsiooni meetod (ELISA test) veiste ensootilise leukoosi määramiseks**

1. Kasutatav materjal ja reaktiivid on järgmised:

   a) tahkefaasi mikroplaadid, küvetid või muud tahkefaasi kandjad;

   b) antigeen fikseeritakse kandjale polüklonaalsete või monoklonaalsete püüdvate antikehadega või ilma. Kui antigeen kantakse otse tahkele kandjale, tuleb kõiki positiivse tulemuse andnud proove kontrollantigeeni suhtes uuesti analüüsida. Kontrollantigeen peaks olema samane antigeeniga, kuid selles ei tohi leiduda veiste leukoosiviiruse antigeene. Kui tahkefaasi kandja kaetakse püüdvate antikehadega, ei tohi antikehad reageerida muude antigeenidega peale veiste leukoosiviiruse antigeenide;

   c) uuritav proov;

   d) vastav positiivne ja negatiivne kontrollproov;

   e) konjugaat;

   f) substraat vastavalt kasutatavale ensüümile;

   g) vajaduse korral peatamislahus;

   h) lahused uuritavate proovide lahjendamiseks reaktiivide valmistamiseks ja pesemiseks;

   i) vastav mõõtmissüsteem.

2. Analüüsi standardimine ja tundlikkus

   ELISA testi tundlikkus peab olema selline, et seerum E05 annaks positiivse reaktsiooni, kui seda lahjendada 10 korda (seerumiproovid) või 250 korda (piimaproovid) rohkem lahjendusest, mis saadakse üksikproovide ühendamisel koondprooviks. Sellistes analüüsides, kus (seerumi- ja piima-) proove uuritakse üksikult, peab 1:10 (negatiivse seerumi korral)

▼**M57**

või 1:250 (negatiivse piima korral) lahjendatud seerum E05 andma positiivse reaktsiooni, kui seda uurida samas analüüsilahuses, mida kasutatakse üksikproovide jaoks. A jao punktis 2 loetletud asutused vastutavad ELISA testi kvaliteedi kontrollimise eest, eriti aga selle eest, et iga tootepartii jaoks määrataks seerumi E05 puhul saadud tiitri alusel koondproovi ühendatavate proovide arv.

3. Veiste ensootilise leukoosi ELISA testi kasutustingimused

   a) ELISA testi võib kasutada nii seerumi kui ka piima proovide analüüsimiseks.

   b) Kui ELISA testi kasutatakse artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt sertifitseerimiseks või vastavalt D lisa I peatükile karja staatuse määramiseks ja säilitamiseks, tuleb seerumi proovid ühendada koondprooviks nii, et analüüsi tulemusi on võimalik kindlalt seostada konkreetse loomaga, kelle proov on koondproovi lisatud. Tulemuse kinnitamise analüüsid tuleb teha konkreetsetelt loomadelt võetud proovidega.

   c) ELISA testi võib kasutada piima koondproovide puhul, mis on kogutud karjast, kus vähemalt 30 % lehmadest on lüpsilehmad. Tulemuse kinnitamise analüüs tuleb teha konkreetselt loomalt võetud piimast või seerumist.

▼**M42**

E I LISA

a) **Veiste haigused**

— Suu- ja sõrataud,

— Marutaud

— Tuberkuloos

— Brutselloos

— Veiste nakkav pleuropneumoonia

— Veiste ensootiline leukoos

— Siberi katk

b) **Sigade haigused**

— Marutaud

— Brutselloos

— Sigade klassikaline katk

— Sigade aafrika katk

— Suu- ja sõrataud,

— Sigade vesikulaarhaigus

— Siberi katk

▼**M42**

E II LISA

— Aujeszky haigus

— Veiste infektsioosne rinotrahheiit

— Sigade brutselloos (Brucella suis)

— Sigade transmissiivne viirusgastroenteriit

▼**M44**

F LISA

1. näidis

VETERINAARSERTIFIKAAT ETTENÄHTUD VEISTE KOHTA TAPMISEKS (1)/ARETAMISEKS (1)/TOOTMISEKS (1)

Päritoluliikmesriik: .....

Sertifikaadi number (7)

Päritolupiirkond: .....

Originaalsertifikaadi viitenumber (8)

A OSA

Kaubasaatja nimi ja aadress: .....

.....

Päritolumajandi nimi ja aadress: .....

..... (2)

Vahendaja loa number: ..... (3)

Päritolu- (1) või transiitliikmesriigis (1) asuva kogumiskeskuse aadress ja loa number:

..... (3)

..... (3)

Veterinaaria-alane teave

Kinnitan, et allpool kirjeldatud partii iga loom

1. on pärit päritolumajandist ja piirkonnast, mille suhtes vastavalt ühenduse või siseriiklikele õigusaktidele ei ole kehtestatud keeldu ega piirangut veiseid mõjutavate loomahaiguste tõttu;

2. on pärit päritolukarjast, mis asub liikmesriigis või liikmesriigi territooriumi osal

   a) kus on järelevalvevõrk, mis on heaks kiidetud: komisjoni otsusega . . ./. . ./ EÜ (3)

   b) mis on tunnistatud:

   — ametlikult tuberkuloosivabaks komisjoni otsusega . . ./. . ./ EÜ (3)

   — ametlikult brutselloosivabaks komisjoni otsusega . . ./. . ./ EÜ (3)

   — ametlikult leukoosivabaks komisjoni otsusega . . ./. . ./ EÜ (3)

3. (3) on aretamiseks (1) või tootmiseks (2), ettenähtud loom, kes:

   — määral, mil seda on võimalik kindlaks teha, on viibinud päritolumajandis viimased 30 päeva või alla 30 päeva vanuse looma korral alates sünnist ning ühtki kolmandast riigist imporditud looma ei ole nimetatud perioodil asjaomasesse majandisse toodud, välja arvatud juhul, kui nad olid isoleeritud kõikidest teistest majandis asuvatest loomadest,

▼M44

— on pärit ametlikult tuberkuloosi-, brutselloosi- ja leukoosivabast karjast ja kes on reageerinud negatiivselt 30 päeva jooksul enne päritolumajandist lahkumist direktiivi 64/432/EMÜ artikli 6 lõike 2 kohaselt läbi viidud järgmistele testidele :

Test	Test pole nõutav järgmiste loomade kategooriate puhul	Nõutav Jah/Ei (4) (5)	Testimise või proovi võtmise kuupäev
Tuberkuliiniproov	Alla 6 nädala vanused loomad		
Seerumi aglutinatsiooni test (6) brutselloosi suhtes	Kastreeritud loomad ja alla 12 kuu vanused loomad		
Leukoosi test	Alla 12 kuu vanused loomad		

4. (3) on tapmiseks ettenähtud loom, kes on pärit ametlikult tuberkuloosi- ja leukoosivabast karjast ja on

— kas kastreeritud (3)

või

— kastreerimata ja on pärit ametlikult brutselloosivabast karjast (3);

5. (3) on tapmiseks ettenähtud loom, kes on pärit karjast, mis ei ole ametlikult tuberkuloosi-, brutselloosi- ja leukoosivaba, ja saadetakse vastavalt direktiivi 64/432/EMÜ artikli 6 lõikele 3 litsentsiga nr . . . . . Hispaania majandist ja kes on reageerinud negatiivselt 30 päeva jooksul enne päritolumajandist lahkumist järgmistele testidele:

Test	Testimise või proovi võtmise kuupäev
Tuberkuliiniproov	
Seerumi aglutinatsiooni test (6) brutselloosi suhtes	
Leukoosi test	

6. (11) kas ametlikus dokumendis või sertifikaadis, mille A ja B osad on täitnud riiklik veterinaararst või heakskiidetud veterinaararst, kes vastutab päritolumajandi eest, toodud info alusel vastab A osa punktides 1–5 toodud kohaldatavatele loomatervishoiu nõuetele, mida seetõttu käesolevas sertifikaadis ei täpsustata;

►(1) 7. (3) on alla 30 kuu vanune lihaloom ametlikult tuberkuloosi-, brutselloosi- ja leukoosivabast karjast ja saadetakse vastavalt direktiivi 64/432/EMÜ artikli 6 lõike 2 punktile e litsentsiga nr ... ◄

B OSA

Partii kirjeldus

Lahkumiskuupäev : .....

Loomade koguarv : .....

Looma(de) identifitseerimine :

Passi number	Ajutise dokumendi number (alla 4 nädala vanuste loomade kohta)	Ametlik identifikatsioon (kuni 31.8.1999 tapaloomade kohta vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 artikli 4 lõikele 1)

Vajadusel võib jätkata lisatud lehel, mille allkirjastab ja pitseerib riiklik või heakskiidetud veterinaararst.

►(1) M46

▼M44

Transpordifirma loa number (kui transpordifirma on erinev C osas nimetatud transpordifirmast ja/või kui veo vahemaa ületab 50 km): .....

.....

Transpordivahend: ..... Registreerimisnumber: .....

A ja B osade kinnitus

Ametlik pitser	Koht	Kuupäev	Allkiri (*)

Nimi ja ametinimetus trükitähtedega:

Allakirjutanud veterinaarsti aadress:

(*) Sertifikaadi A ja B osad peab kas pitseerima ja allkirjastama **päritolumajandi riiklik veterinaararst**, kui viimane erineb C osale allakirjutavast riiklikust veterinaararstist,

või

allkirjastama **päritolumajandi heakskiidetud veterinaararst**, kui lähteliikmesriik on sisse seadnud järelevalvevõrgusüsteemi, mis on kiidetud heaks vastavalt komisjoni otsusele .../.../EÜ,

või

allkirjastama **heakskiidetud kogumiskeskuse eest vastutav riiklik veterinaararst** loomade lahkumise kuupäeval.

C OSA ([9])

Kaubasaaja nimi ja aadress: .....

.....

Sihtmajandi ([1]) või sihtliikmesriigis asuva heakskiidetud kogumiskeskuse ([1]) nimi ja aadress
(antud väli täita trükitähtedega)

Nimi: .....

Tänav: .....

Riik/maakond: .....

Postiindeks: ..... Liikmesriik: .....

Vahendaja loa number : ..... ([3])

Transpordifirma loa number (kui veo vahemaa ületab 50 km): ..... ([10])

Transpordivahend: ..... Registreerimisnumber: .....

Pärast eeskirjade nõuetele vastavat kontrollimist kinnitan, et:

1. eespool kirjeldatud loomi kontrolliti (kuupäev) .....
   24 tunni jooksul enne kavandatud lahkumist ning neil puudusid kliinilised nakkushaigustunnused;
2. päritolumajandi ja, kui see on kohaldatav, heakskiidetud kogumiskeskuse suhtes ja piirkonna suhtes, kus nad asuvad, ei ole kehtestatud keelde ega piiranguid veiseid mõjutavate loomahaiguste tõttu vastavalt ühenduse või siseriiklikele õigusaktidele;
3. nõukogu direktiivi 64/432/EMÜ kõik kohaldatavad sätted on täidetud;
4. ([3]) eespool nimetatud loomad vastavad lisatagatistele:
   — Haigus: .....
   — Vastavalt komisjoni otsusele .../.../EÜ;
5. loomad ei viibinud üle kuue päeva heakskiidetud kogumiskeskuses ([3]);

►[1] 6. kontrolli ajal oli eespool nimetatud loomade seisund sobiv kavandatud veoks vastavalt direktiivile 91/628/EMÜ ([12]). ◄

►[1] M47

▼**M44**

C osa kinnitus

Ametlik pitser	Koht	Kuupäev	Allkiri (*)

Nimi ja ametinimetus trükitähtedega:

Allakirjutanud veterinaararsti aadress:

(*) Sertifikaadi C osa peab pitseerima ja allkirjastama kas päritolumajandi riiklik veterinaararst,
või
päritoluliikmesriigis asuva heakskiidetud kogumiskeskuse riiklik veterinaararst,
või
transiitliikmesriigis asuva heakskiidetud kogumiskeskuse riiklik veterinaararst, kui sertifikaat täidetakse loomade saatmiseks sihtliikmesriiki.

Lisateave

1. Sertifikaadil oleva pitseri ja allkirja värv peab erinema teksti värvist.
2. Käesolev sertifikaat kehtib 10 päeva alates päritoluliikmesriigis läbi viidud ja C osas osutatud tervisekontrolli kuupäevast.
3. Käesoleva sertifikaadi nõutavad andmed tuleb sisestada ANIMO-süsteemi sertifikaadi väljaandmise päeval ja vähemalt 24 tunni jooksul sellest.

(1) Mittevajalik maha tõmmata.
(2) Ei kohaldata, kui loomad on pärit mitmest majandist.
(3) Tõmmata maha, kui pole kohaldatav.
(4) Pole nõutav, kui järelevalvevõrkude süsteem on heaks kiidetud komisjoni otsusega .../.../EÜ.
(5) Pole nõutav, kui liikmesriik või liikmesriigi osa, kus kari asub, on tunnistatud ametlikult asjaomase haiguse vabaks.
(6) Või mis tahes muu test, mis on kiidetud heaks vastavalt direktiivi 64/432/EMÜ artiklile 17.
(7) Täidab päritoluliikmesriigi riiklik veterinaararst.
(8) Täidab transiitliikmesriigi heakskiidetud kogumiskeskuse riiklik veterinaararst.
(9) Tõmmata maha, kui sertifikaati kasutatakse loomade liikumiseks päritoluliikmesriigi sees ning ainult A ja B osad täidetakse ja allkirjastatakse.
(10) Tõmmata maha, kui transpordifirma ei erine B osas täpsustatud transpordifirmast.
(11) A osa punktile 6 peab kirjutama alla heakskiidetud kogumiskeskuse riiklik veterinaararst pärast loomade dokumentaalset ja identsuse kontrolli, kes saabuvad ametliku dokumendiga või sertifikaadiga, mille A ja B osad on täidetud, muul juhul tuleb antud punkt maha tõmmata.
►(1) (12) Käesolev avaldus ei vabasta vedajaid nende kehtivatele ühenduse sätetele vastavatest kohustustest, eriti veetavate loomade seisundi osas. ◄

►(1) **M47**

▼**M44**

2. näidis

VETERINAARSERTIFIKAAT ETTENÄHTUD SIGADE KOHTA TAPMISEKS (1)/ARETAMISEKS (1)/TOOTMISEKS (1)

Päritoluliikmesriik: .....

Sertifikaadi number (4)

Päritolupiirkond: .....

Originaalsertifikaadi viitenumber (5)

A OSA

Kaubasaatja nimi ja aadress: .....

.....

Päritolumajandi nimi ja aadress: ..... (2)

Vahendaja registreerimisnumber: ..... (3)

Päritolu- (1) või transiitliikmesriigis (1) asuva kogumiskeskuse aadress ja loa number

..... (3)

..... (3)

Veterinaaria-alane teave

Kinnitan, et allpool kirjeldatud partii iga loom

1. on pärit päritolumajandist ja piirkonnast, mille suhtes vastavalt ühenduse või siseriiklikele õigusaktidele ei ole kehtestatud keeldu ega piirangut sigu mõjutavate loomahaiguste tõttu;
2. (3) on aretamiseks (1) või tootmiseks (2), ettenähtud loom, kes on määral, mil seda on võimalik kindlaks teha, viibinud päritolumajandis viimased 30 päeva või alla 30 päeva vanuse looma korral alates sünnist ning ühtki kolmandast riigist imporditud looma ei ole nimetatud perioodil asjaomasesse majandisse toodud, välja arvatud juhul, kui nad olid isoleeritud kõikidest teistest majandis asuvatest loomadest.

B OSA

Partii kirjeldus

Lahkumiskuupäev: .....

Loomade koguarv: .....

Looma(de) identifitseerimine:

Tõug	Sünniaeg	Ametlik identifikatsioon

Vajadusel võib jätkata lisatud lehel, mille allkirjastab ja pitseerib riiklik või heakskiidetud veterinaararst.

▼**M44**

Transpordifirma loa number (kui transpordifirma on erinev C osas nimetatud transpordifirmast ja/või kui veo vahemaa ületab 50 km): .....

.....

Transpordivahend: ..... Registreerimisnumber: .....

A ja B osade kinnitus

Ametlik pitser	Koht	Kuupäev	Allkiri (*)

Nimi ja ametinimetus trükitähtedega:

Allakirjutanud veterinaararsti aadress:

(*) Sertifikaadi A ja B osad peab kas

pitseerima ja allkirjastama **päritolumajandi riiklik veterinaararst**, kui viimane erineb C osale allakirjutavast riiklikust veterinaararstist, või

allkirjastama **päritolumajandi heakskiidetud veterinaararst**, kui lähteliikmesriik on sisse seadnud järelevalvevõrgusüsteemi, mis on kiidetud heaks vastavalt komisjoni otsusele .../.../EÜ või,

allkirjastama heakskiidetud **kogumiskeskuse eest vastutav riiklik veterinaararst** loomade lahkumise kuupäeval.

C OSA ([8])

Kaubasaaja nimi ja aadress: .....

.....

Sihtmajandi nimi ja aadress (antud väli täita trükitähtedega):

Nimi: .....

Tänav: .....

Riik/maakond: .....

Postiindeks: ..... Liikmesriik: .....

Transpordifirma loa number (kui veo vahemaa ületab 50 km): ..... ([7])

Transpordivahend: ..... Registreerimisnumber: .....

Pärast eeskirjade nõuetele vastavat kontrollimist kinnitan, et:

1. eespool kirjeldatud loomi kontrolliti (kuupäev) ..... 24 tunni jooksul enne kavandatud lahkumist ning neil puudusid kliinilised nakkushaigustunnused;

2. päritolumajandi ja, kui see on kohaldatav, heakskiidetud kogumiskeskuse suhtes ja piirkonna suhtes, kus nad asuvad, ei ole kehtestatud keelde ega piiranguid sigu mõjutavate loomahaiguste tõttu vastavalt ühenduse või siseriiklikele õigusaktidele;

3. nõukogu direktiivi 64/432/EMÜ kõik kohaldatavad sätted on täidetud;

4. ([3]) eespool nimetatud loomad vastavad lisatagatistele:

   — haigus: .....

   — vastavalt komisjoni otsusele .../.../EÜ;

5. loomad ei viibinud üle kuue päeva heakskiidetud kogumiskeskuses ([3]);

►[11] 6. kontrolli ajal oli eespool nimetatud loomade seisund sobiv kavandatud veoks vastavalt direktiivile 91/628/EMÜ ([8]). ◄

►(1) **M47**

▼**M44**

C osa kinnitus

Ametlik pitser	Koht	Kuupäev	Allkiri (*)

Nimi ja ametinimetus trükitähtedega:

Allakirjutanud veterinaararsti aadress:

(*) Sertifikaadi C osa peab pitseerima ja allkirjastama kas päritolumajandi riiklik veterinaararst, või
päritoluliikmesriigis asuva heakskiidetud kogumiskeskuse riiklik veterinaararst, või
transiitliikmesriigis asuva heakskiidetud kogumiskeskuse riiklik veterinaararst, kui sertifikaat täidetakse loomade saatmiseks sihtliikmesriiki.

Lisateave

1. Sertifikaadil oleva pitseri ja allkirja värv peab erinema teksti värvist.
2. Käesolev sertifikaat kehtib 10 päeva alates päritoluliikmesriigis läbi viidud ja C osas osutatud tervisekontrolli kuupäevast.
3. Käesoleva sertifikaadi nõutavad andmed tuleb sisestada ANIMO-süsteemi sertifikaadi väljaandmise päeval ja vähemalt 24 tunni jooksul sellest.

(1) Mittevajalik maha tõmmata.
(2) Ei kohaldata, kui loomad on pärit mitmest majandist.
(3) Tõmmata maha, kui pole kohaldatav.
(4) Täidab päritoluliikmesriigi riiklik veterinaararst.
(5) Täidab transiitliikmesriigi kogumiskeskuse riiklik veterinaararst.
(6) Tõmmata maha, kui sertifikaati kasutatakse loomade liikumiseks päritoluliikmesriigi sees ning ainult A ja B osad täidetakse ja allkirjastatakse.
(7) Tõmmata maha, kui transpordifirma ei erine B osas täpsustatud transpordifirmast.
►(1) (8) Käesolev avaldus ei vabasta vedajaid nende kehtivatele ühenduse sätetele vastavatest kohustustest, eriti veetavate loomade seisundi osas. ◄

►(1) **M47**